

Војнопензионерске теме и дилеме

ПЕНЗИЈЕ И ДАЉЕ „НА ЛЕДУ“

Зашто је из Предлога Закона о привременом уређивању начина исплата пензија брисана одредница да ће трајати закључно са децембром 2017. године знају само они који су то урадили. О разлозима можемо само да нагађамо. Један од закључака који се намеће јесте обезбеђивање основе да се узимање од пензионера настави и у 2018. години, а можда и трајно. Због тога је веома важно какав ће курс заузети нова Влада, то јест какве ће одлуке бити донете на јесен, када се са ММФ буде разговарало о буџету за 2018. годину.

Најаве представника Владе Републике Србије од пре месец-два да ће пензије бити значајније бити повећане и даље су само намере без конкретних података колико би то могло да буде. С друге стране, за запослене у јавном сектору, већ је извесно и јавно обзнано, то ће повећање износити девет или десет одсто. То ће заиста бити повећање у односу на плате пре доношења мере за фискалну консолидацију државног буџета. Међутим, када је о пензионерској популацији реч, којој је много више одузето него запосленима у јавном сектору, у јавности још ништа није процуло на колико пара би могли да рачунају.

Оне који су, можда, заборавили неке чињенице, подсетићемо да је пре последње најаве увећања плата и пензија било речи о томе да ће пензионери крајем године, вероватно у знак захвалности за минус који су поднели, бити награђени једнократном исплатом. Колико би то било, не зна се.

Очекивања јавности била су везана за долазак мисије Међународног монетарног фонда, са којим је Република Србија склопила трогодишњи аранжман. Веровало се да ће на основу пројекције биланса у државном буџету са нешто више извесности моћи да се назре колико би пензије могле крајем године да порасту.

У Народној банци Србије 26. јуна представници ММФ-а отпочели су са српским финансијским званичницима да проверавају спровођење свеобухватних структурних реформи које имају за циљ отварање нових радних места и раст привреде.

„Српска економија расте, али мора да расте брже. Радимо на томе како тај раст да убрзамо и како да тај раст буде користан за грађане“, објаснио је шеф делегације ММФ-а Џејмс Руф. Он је рекао да ће детаљи разговора бити познати на крају посете 5. јула. Један важан детаљ ипак је обелоданио.

„Повећање плата и пензија сада није тема. Причаћемо о томе приликом следеће посете крајем године, када будемо разговарали о буџету“, истакао је Руф.

Оно што је, како Руф каже, увек тема су стандардни српски проблеми. Јавни сектор, пре свега. „Влада направи велику уштеду, смањи буџетски дефицит али дугови и неефикасност јавних предузећа узрокују тај фискални одлив и спречавање бржег, ефикаснијег раста“, каже Влаховић из Савеза економиста Србије.

Просечна нето зарада исплаћена у Србији у мају 2017. године износила је 47.136 динара, што је номинално мање за 5,0 одсто, а реално за 4,5 процената у односу на април, саопштио је 26. јуна Републички завод за статистику. У мају је

просечна исплаћена бруто плата „тежила“ 64.860 динара, што је такође ниже на месечном нивоу за 5,0 посто номинално, односно за 4,5 одсто реално.

Упоређењу са истим месецом прошле године, просечне мајске бруто и нето зараде веће су за 7,2 процента номинално, односно за 3,6 посто реално, наводи се у саопштењу.

„Захваљујући бољој запослености, далеко бољој наплати доприноса и већој фискалној дисциплини ми можемо да кажемо да нам је каса пунија, а закључно са 22. јуном у касу ПИО фонда је уплаћено пет милијарди динара више него што је планирано, изјавио је министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Александар Вулин.

Он је рекао да је повећање прихода у каси веће за 2,81 одсто у односу на планирано и да су захваљујући томе обавезне дотације које иду на сваку од пензија толико смањене да ПИО фонд неће повући 11,5 милијарди динара.

Сваког месеца, иначе, на основу Закона о привременом уређивању начина исплата пензија, од пензионера се узме око две милијарде динара.

„Када добро радите, када имате више запослених, када се боље наплаћују доприноси можете да водите рачуна о пензионерском стандарду. Политика владе Александра Вучића је била, и свака следећа влада на коју пресудно буде утицао Вучић наставиће са том и таквом политиком, да све што зарадимо најпре поделимо са онима који су најзаслужнији, да они који су најсиромашнији први осете зашто је добро што смо у мирној држави, што смо обезбедили фискалну консолидацију и зато данас можемо да кажемо да смо 12.500 пензионера послали у бање.

Захваљујући томе што нисмо повукли 11,5 милијарди динара ми смо ове године обезбедили да се пензије дотирају са 35 процената, а надамо се, ако се овако настави да ћемо до краја године то радити са 33 процената. Ради поређења, 2012. држава је дотирала сваку пензију са 48 одсто“, истакао је Вулин.

Пензионери сматрају да је према њима учињена велика неправда јер су једини, на основу закона, зарадили пензију тако што су током деценија рада издвајали средства за Фонд ПИО.

„Из назива Закона следи да се Законом привремено уређује начин исплате пензија“, што би значило да је Закон темпоралног карактера. Међутим, у члану 1. Закона којим се уређује предмет и почетак примене Закона, се не помиње привременост Закона, већ се само утврђује почетак ње-

гове примене - везан за исплате пензија од 1. новембра 2014. године. Напомињемо, да је у тексту члана 1. Предлога закона који је Влада доставила Народној скупштини, био утврђен период важења овог закона, тако што је стајало да се законом уређује начин исплате пензија које исплаћује Републички фонд пензијско-инвалидског осигурања почев од исплате пензија за месец новембар 2014. године закључно са исплатом пензија за месец децембар 2017. године, са циљем очувања финансијске одрживости пензијског система у Републици Србији. То исто стајало је и у Делу III образложења Предлога закона, написала је између осталог др Боса Ненадић, судија Уставног суда Србије која је, заједно са још троје судија, издвојила своје мишљење приликом оцене уставности спорног закона.

Зашто је из Предлога Закона о привременом уређивању начина исплата пензија брисана одредница да ће трајати закључно са децембром 2017. године знају само они који су то урадили. О разлозима можемо само да нагађамо. Један од закључака који се намеће јесте обезбеђивање основе да се узимање од пензионера настави и у 2018. години, а можда и трајно. Због тога је веома важно какав ће курс заузети нова Влада, то јест какве ће одлуке бити донете на јесен, када се са ММФ буде разговарало о буџету за 2018. годину.

Удружење војних пензионера Србије покренуло је још једну уставну иницијативу на околност да привременост закона, осим у наслову, нигде није дефинисана у параграфима који следе и да онако како је формулисан Закон не омогућава вођење управног поступка. Та иницијатива је покренута у априлу 2016. године, а Уставни суд се не изјашњава и поред чињенице да је Законом погођено чак 702.231 пензионера.

Почиње сезона годишњих одмора на које, због тешке економске ситуације, проузроковане умањењем месечних примања, многи пензионери неће моћи да оду.

Закон којим су пензионерима драстично, то јест много више од државних службеника, смањене зарађене пензије и даље је кост у грлу онима које је погодио. То смањење иде чак до 21 одсто од износа пензија пре доношења закона.

Баланс у државном буџету тешко је да могу да обезбеде само пензионери. Уосталом где је ту правда! Да ли ће залеђене пензије на јесен бити одлеђене остаје да се види.

Звонимир ПЕШИЋ

Свечана седница Скупштине Клуба генерала и адмирала Србије

ДОСТОЈАНСТВО ПРОФЕСИЈЕ ИЗНАД СВЕГА

Без ваше помоћи, ваших савета и свега онога што имате, попут великог знања и искуства, биће нам лакше да водимо град Београд. Хвала вам за све што сте учинили за нашу државу, рекао је обраћајући се пензионисаним генералима заменик градоначелника Андрија Младеновић

У свечаној сали Старог двора у Београду 14. јуна одржана је Свечана седница Скупштине Клуба генерала и адмирала Србије којој је поред чланова присуствовао велики број гостију из Министарства одбране, Генералштаба Војске Србије, Министарства за рад запошљавање, борачка и социјална питања, Амбасаде Руске федерације, СУБНОР-а и града Београда, Удружења бораца Републике Српске, удружења и савеза која негују традиције ослободилачких ратова од 1912. до 1920 године, бројних других удружења и организација и установа са којима Клуб сарађује.

Скуп је отворио председник Скупштине клуба генерала и адмирала Србије генерал-потпуковник у пензији Миломир Миладиновић, а даљим радом руководио је председник Извршног одбора Скупштине генерал-мајор у пензији Лука Кастратовић.

У име домаћина одржавања скупа, учесницима седнице обратио се Андрија Младеновић, заменик градоначелника Београда, који је између осталог поручио:

— Изузетна ми је част што данас могу у име града Београда да вам пожелим добродошлицу и да вам зажелим успех у раду. Изузетно је важно да негујете традицију. Војска је институција која је један од стубова нашег друштва. Град Београд је увек био са својом војском. Ми данас изузетно добро сарађујемо са Војском Србије на различитим нивоима и надам се да ћемо превазићи достигнути степен сарадње. Без ваше помоћи, ваших савета и свега онога што имате, попут великог знања и искуства, биће нам лакше да водимо град Београд. Хвала вам за све што сте учинили за нашу државу. Надам се да ћемо и ми, који смо данас у ситуацији да својим радом и положајем бар мало допринесемо функционисању и опстанку наше слободе и суверенитета, урадити и наставити делић онога што сте ви урадили. То је нешто што сте нам оставили у аманет и надам се да ћемо, уз вашу помоћ, сви заједно да допринесемо бољитку наше земље и народа. У наредном периоду имаћете отворена врата за све ваше активности и драго ми је што могу да вас видим овде у Старом двору.

Запажена међународна сарадња

Свечана седница Скупштине Клуба имала за циљ, како је рекао генерал Миладиновић, да анализира рад од изборне Скупштине до данас, да се чланови обавесте о предстојећим задацима и да се појединцима доделе признања за предани рад. Активност клуба, односно његових изабраних органа, како је речено, одвијао се по следећој динамици и догађајима: разговор са министром одбране Зораном Ђорђевићем, начелником Генералштаба ВС генералом Љубишом Диковићем, в. д. начелника Војномедицинске академије пуковником проф. др Мирославом Вукосављевићем, командантом Гарде бригадним генералом Миломиром Тодоровићем, изаслаником одбране Руске федерације пуковником Андрејом Киндјаковом и председником државне думе РФ Вјечеславом Викторовичем Володином.

Учесницима скупа бираним речима обратио се заменик градоначелника Београда Андрија Младеновић

Добитници Медаље српских генерала

Када је о обележавању значајних датума из историје Србије реч, активности су организоване поводом Дана ветерана, Дана отаџбинског рата, Пробоја сремског фронта, Дана РС, Дана РВ и ПВО, Меморијала „Љубиша Стојимировић“, помена пилотима браниоцима Београда 1941. године и других међаша историје.

У припреме за штампање су рукописи књиге „Војска СРЈ у одбрани од агресије НАТО-а 1999. године“ и студија „Хероји Јадранског мора“.

Клуб генерала је припремио је и доста вео надлежним институцијама захтев за

ревиизију пресуде Хашког суда и помоћ на суђењу генералу у пензији Браниславу Ђукићу.

Поводом годишњице агресије НАТО-а на Србију (СРЈ) организован је посебан скуп.

Делегација Клуба генерала и адмирала Србије учествовала је у раду 5. Скупштине Међународног консултативног комитета (МКК). Генерал-пуковник у пензији Видоје Пантелић проглашен је за почасног потпредседника МКК а уручена му је и Грамата украјинског удружења официра. Председнику Скупштине Клуба генерал-потпуковнику Миломиру Миладиновићу додељена је Медаља официрске солидарности.

Војска сила државе и народе

—У нашем удружењу је огроман потенцијал који проистиче из година нашег школовања, што нема ни једно дру-

го удружење, уз бројне магистарске и докторске титуле, чији су носиоци дали велики број стручних радова и саопштења из различитих области и који су од користи не само за Клуб већ и за војску па и државу у целини. Посебно је од користи наше животно искуство у раду са људима, управљању сложенем техником, добром познавању наше друштвене стварности, јер смо службовали у свим деловима наше отаџбине, рекао је генерал Миладиновић и наставио:

- Ми генерали и адмиралли представљамо српске војсковође који су се вековима херојски борили без остатка и устезања а и данас служе као узор нашем народу. Били смо остали респективан ресурс Србије, који својим достојанством показује вредности примерене славној традицији српских војсковођа. Оно што нас издваја од других професија је достојанство, које се не може условити ни положајем, ни претњом ни новцем. Ми смо ствараоци и носиоци моћи и духа наше војске. Зато се и понашамо достојанствено, а то значи да се према себи односимо са посебним самоуважавањем, а према другим са поштовањем.

Многобројне противуречности савременог света и друштва у очувању слободе и мира било је немогуће превазићи без нас. Показали смо да војска није луксуз и да њена сврха није употреба силе већ да је фактор стабилности и одвраћања. Доказали смо да је војска мотор научног прогреса, економски потрошач, васпитач младих, стуб система одбране и јединствена сила државе и народа.

И сада као пензионери не престајемо да будемо активни нити нам је престао радни век. За нас часне људе са највишим чиновима у војсци не постоји одмор, не постоји старост. Клуб адмирала је постао наш храм у коме живот меримо по духовним мерилима а не по физичким способностима, по елану, а не по старости. Не дозвољавамо да године спрече наше одушевљење и ватреност и нисмо очајни због достигнутих година већ смо и даље младог духа, прави мудраци са новим идејама које можда нисмо могли у току каријере да реализијемо.

Сарадња са другим удружењима оплемењује

Наш Клуб треба да буде наше окупљање наше ново духовно усавршавање без личних сујета и сукоба и било каквих интереса. Клуб мора бити елемент поштовања, стојер хармоније и јединства што он и јесте. То постижемо нашом непрестаном активносту, борбеношћу савешћу и професионалном одговорношћу сваког од нас.

Захвални смо свим удружењима са којима сарађујемо чији су представници овде присутни, са којима имамо потпуно разумевање и често заједничке наступе и давање саопштења од интереса за државу. Сарадња са њима употпуњује и оплемењује наш рад на чему смо им захвални. Отворени смо за сарадњу и са другим удружењима“ закључио је Миладиновић.

На овој свечаности је прочитана одлука о додели признања и захвалница, која су потом уручена добитницима.

У име награђених Клубу се захвалио доајен међу генералима, генерал-мајор у пензији Владимир Брдар.

3. ПЕШИЋ

Измене Статута Удружења војних пензионера Србије

ПРАКСА ДИКТИРА НЕОПХОДНЕ ПРОМЕНЕ

На последњој седници Скупштине Удружења војних пензионера Србије, недавно одржаној у Београду, делегати су донели одлуку о изменама и допунама Статута Удружења. Предлогу је претходила анализа рада у општинским и градским одборима о томе шта би требало учинити како би се највиши правни акт Удружења прилагодио животним потребама и олакшао рад организације у целини. После „зеленог светла“ на седници Главног одбора Скупштине УВПС, највиши орган у Удружењу донео је неопходне промене, које доносимо у изворном облику. Прочишћени текст наћи ће се на Сајту Удружења.

На основу члана 12. став 2. тачка 3. Статута Удружења војних пензионера Србије, а у вези са чланом 12. Закона о удружењима („Службени гласник Републике Србије“ бр. 51/2009) Скупштина Удружења војних пензионера Србије на седници од 23. маја 2017. године доноси

ОДЛУКУ

о изменама и допунама Статута Удружења војних пензионера Србије

Члан 1.

У Статуту Удружења војних пензионера Србије донетом на седници Скупштине Удружења од 8. јуна 2010. године, у члану 16. став 1. тачка 6. бришу се речи: „**бира чланове Скупштине Фонда СОВО** и“.

Члан 2.

У члану 25. став 4. мења се и гласи: „**Скупштина формирана по ставу 3. овог члана у организацијама које броје до 400 чланова мора имати најмање 20% од броја чланова те организације, а најмање 100 чланова у осталим организацијама.**“

Додаје се нови став 5. који гласи: „**Скупштина општинске – градске организације која броји до 100 чланова пуноважно одлучује ако на седници присуствује 20% чланова те организације.**“

Члан 3.

У члану 26. додаје се нови став 2. који гласи: „**Уколико скупштина општинске – градске организације благовремено не поступи по одредбама тачке 3 и 4. става 1. овог члана, Главни одбор скупштине Удружења може именовати заступнике председника, потпредседника и чланова општинског – градског одбора, који ће те функције обављати до избора тих органа по Статуту, укључујући и неодложно спровођење поступка за избор тих органа.**“

Члан 4.

У члану 31. став 1. тачка 4. реч: „тримесечно“ замењује се речју: „**шестомесечно**“. У ставу 3. истог члана речи: „три месеца“ замењују речима „**шест месеци**“.

Члан 5.

У члану 35. став 2. мења се и гласи: „**Скупштина месне организације која броји више од 100 чланова пуноважно одлучује ако на седници присуствује најмање 20% чланова те организације**“.

Члан 6.

У члану 36. додаје се нови став 2. који гласи: „**Уколико скупштина месне организације, благовремено не поступи по одредбама става 1. тачка 3. овог члана, општински – градски одбор може именовати заступника председника, потпредседника и чланова месног одбора, који ће те функције вршити до избора тих органа по статуту, укључујући и неодложно спровођење поступка за избор тих органа.**“

Члан 7.

У члану 44. додаје се нови став 3. који гласи: „**изузетно од одредби става 1. и 2. овог члана, на предлог председника Удружења, Главни одбор Скупштине Удружења може изабрати председника, потпредседника и чланове Извршног одбора независно од трајања и броја мандата на тим функцијама.**“

Садашњи став 3. постаје став 4.

Члан 8.

У члану 45. став 1. додаје се нова тачка 6. , која гласи: „**због немогућности да из здравствених разлога успешно обавља поверену функцију.**“

Члан 9.

Овај Статут ступа на снагу даном доношења на седници Скупштине Удружења.

Договор кућу гради: представници војних и цивилних пензионера

Потписан протокол о пословној сарадњи два удружења у Црној Гори

ЗА БОЉИ ПОЛОЖАЈ ПЕНЗИОНЕРА

Предсједник Савеза удружења пензионера Црне Горе Бранко Вешовић и предсједник Удружења војних пензионера Црне Горе Павле Бандовић потписали су споразум о пословној сарадњи.

Сагласно заједничким интересима и уз поштовање одређених дефинисаних статутама и програмским начелима, потписнице споразума тим протоколом успостављају тешњу сарадњу у циљу унапређења економско-социјалног положаја корисника права из пензијског и инвалидског осигурања.

Активност потписника споразума биће усмјерена на унапређење правног положаја из пензијско-инвалидског осигурања, очување и његовање народне традиције, дружење и посјете културно-историјским споменицима, организацију спортско-рекреативних сусрета, заједничке

наступе и дјеловање на међународном плану са сродним удружењима и асоцијацијама. Уз то се посебно наводе и други садржаји за побољшање стандарда људи те популације.

Савез удружења пензионера Црне Горе и Удружење војних пензионера Црне Горе, наставиће рад самостално, сагласно својим програмским и статутарним начелима, али увијек у заједничком интересу свих пензионера Црне Горе.

Управни одбори ће одржавати заједничке састанке у циљу договора за реализацију важних задатака који произилазе из потписаног Протокола.

Споразум је израз добре воље оба руководства за истинско унапређење сарадње и пружање сваке врсте помоћи, посебно угроженим и болесним пензионерима.

Радивоје Здравковић

Расподела неуређених станова из стамбеног фонда МО

КОНКУРС ЗА СВЕ БЕЗ КРОВА НАД ГЛАВОМ

Министарство одбране – Управа за традицију, стандард и ветеране, доставило је одлуку о расподели НЕУРЕЂЕНИХ СТАНОВА у закуп на неодређено време са датумом пресека на дан 24.7.2017. године.

У одлуци је наведено 78 расположивих – неуређених станова, по местима и структури стана: Београд – 64, Горњи Милановац – 1, Зајечар – 1, Књажевац – 2, Неготин – 1, Ниш – 2, Обреновац – 2, Панчево – 1,

Смедеревска Паланка – 1, Шабац – 3.

За све наведене станове дате су адресе, квадратуре и датум разгледања, који почиње по редоследу од 28. 6 2017. године.

Право да конкуришу имају сва активна и пензионисана лица која немају никакав стан, а имају закључак за стан, као и лица која користе неодговарајући стан у закуп на неодређено време из стамбеног фонда МО. Заинтересовани се могу ин-

Додела социјалне и хуманитарне помоћи у мају 2017. године

ПОТПОРА ПРЕД ДУГО ТОПЛО ЛЕТО

На основу Правилника о социјалној и хуманитарној помоћи Удружења војних пензионера Србије, Извршни одбор је на седници одржаној 5. јуна 2017. године, размотрио захтеве достављене у априлу 2017. године, и на основу прописаних критеријума и испуњених услова, донео је одлуке о додели једнократне социјалне и хуманитарне помоћи:

А) Материјално стање

На основу члана 5. а у вези са чланом 4. став 1. тачка 1. Правилника

ОпОр Врање ДБ : 32.000,00 - по члану 8.519,87 динара,
ОпОр Параћин БМ: 32.000,00 - по члану 8.759,34 динара,
ОпОр Краљево СС: 32.000,00 - по члану 9.966,80 динара,
ОпОр Ниш ЂП: 32.000,00 - по члану 12.358,17 динара,
ОпОр Бачка Топола НБ: 32.000,00 - по члану 8.380,72 динара,
ОпОр Чачак НБ: 32.000,00 - по члану 12.167,16 динара,
ОпОр Земун СБ: 32.000,00 - по члану 10.397,47 динара,
ОпОр Прокупље ЈБ: 36.000,00 - по члану 12.457,17 динара,
ОпОр Прокупље МН: 32.000,00 - по члану 7.983,13 динара,
ОпОр Врање РЧ: 32.000,00 - по члану 9.036,48 динара,
ОпОр Нови Сад БМ: 36.000,00 - по члану 6.174,65 динара,
ОпОр Инђија БМ: 36.000,00 - по члану 7.263,68 динара,
ОпОр Прокупље МБ: 29.000,00 - по члану 9.776,52 динара,
ОпОр Прокупље ВС: 36.000,00 - по члану 9.453,79 динара,
ОпОр Вождовац БН: 25.000,00 - по члану 11.911,66 динара,
ОпОр Ваљево ГД: 25.000,00 - по члану 8.586,00 динара,
ОпОр Ваљево МА: 32.000,00 - по члану 8.089,76 динара,
ОпОр Зрењанин СП: 32.000,00 - по члану 4.467,97 динара,

Б) Здравствено збрињавање

На основу члана 5. а у вези са чланом 4. став 1. тачка 2. Правилника,

ОпОр Нови Београд РЉ: 10.000,00 - по члану 19.080,38 динара,
ОпОр Земун ТС: 15.000,00 - по члану 24.183 динара,
ОпОр Земун КР: 10.000,00 - по члану 20.654,65 динара,
ОпОр Палилула БР: 8.000,00 - по члану 21.235 динара,
Новчана средства су уплаћена на текуће рачуне.

Извршни одбор

формисати у својим градским и општинским организацијама којима је Извршни одбор ГО УВПС доставио сва документа и обавештења у вези са предстојећом расподелом неуређених

станова.

Заинтересовани се за ближе информације могу јавити и Удружењу војних пензионера Србије, Београд, Браће Југовића 19 (Дом Војске Србије).

Седница годишње Скупштине организације УВП у Врању

ЗАХВАЛНОСТ ГЕНЕРАЛУ ЗОРАНУ ЛУБУРИ

Мада је седница годишње Скупштине имала сва обележја радног скупа врањанских војних пензионера, један детаљ био је посебно дирљив, поучан, свечан и надахнут. Наиме, годишњој Скупштини, као и сваки пут до сада, присуствовао је донедавно командант 4. бригаде Копнене војске бригадни генерал Зоран Лубура који је недавно пензионисан. Уз председника УВПС генерал-потпуковника у пензији Љубомира Драгањаца, скуп је увеличао и садашњи командант 4. бригаде пуковник Слободан Стопа.

Генерал Драгањац је, обраћајући се скупу, бираним речима говорио о томе да је већ постала традиција да команданти бригаде у Врању уважавају организацију војних пензионера и да, у границама могућности, доприносе да активности УВПС буду организоване квалитетно и на потребном нивоу. Такав

нер. Дирнут сам, оваквим односом према мени. Од срца вам хвала. Све што сам радио, чинио сам из срца. Могло је можда и боље. Остао сам у Врању. Овде ми је фамилија и будите сигурни да ћу и даље све време давати допринос организацији. У мери колико год будем могао да помогнем, помоћи ћу. За напредак и бољитак свих пензионера, рекао је Зоран Лубура.

Главна тема на седници било је понашање београдског адвоката којем су војни пензионери из Врања поверили вођење судских спорова за закинутих 11,06 одсто. Наиме, и поред извршних пресуда тај адвокат, како се чуло на Скупштини, не упућује пресуде надлежној институцији на исплату, тако да је од 200 пензионера дуг наплатило само њих тридесетак. Због тога су представници ОпОд Врање посетили тог адвоката захтевајући да испуни преузете обавезе.

Потпредседник ОпОд Будимир Стриковић, у поднетом извештају о раду, заложио се да у решавању стамбених питања предност треба дати војним пензионерима јер много дужи чекају на кров над главом од активних старешина.

Захваљујући досадашњем команданту Зорану Лубури који је обезбедио моторно возило и лекара, представници ОпОд посетили су болесне и непокретне војне пензионере у општинама Бујановац и Врањска Бања. Такве врсте активности, нагласио је Стриковић, требало би да буду на првом месту, па тек онда сви остали проблеми.

Председник УВПС Љубомир Драгањац детаљно је информисао војне пензионере о свему чиме се Удружење бави и докле се стигло у враћању нарушених права.

На седници Скупштине поново је покренуто питање да се, попут активним старешинама, и пензионисаним официрима и подофицирима доделе спомен-медаље.

Извештаји о једногодишњем раду и Надзорног одбора једногласно су прихваћени.

Дружење је настављено у ресторану Дома ВС.

3. П.

Делегати су с пажњом саслушали излагање
Цветка Јокановића

Седница годишње Скупштине земунских пензионера

ДОБРА САРАДЊА СА СРОДНИМ УДРУЖЕЊИМА

Крајем маја у Земуну је одржана редовна годишња Скупштина организације УВПС. Скупу су присуствовали члан ИоГО УВПС Остоја Поповић, у име Удружења пензионисаних војних летача и падобранаца Љубиша Величковић, генерали у пензији Никола Грујин и Радослав Пандић, а из локалне самоуправе Константин Вујиновић.

Извештај о раду у минулих дванаест месеци поднео је председник ОпОд Цветко Јокановић. Он је истакао да је у протеклом периоду тежиште рада Удружења било на решавању статусних, социјалних, стамбених и здравствених проблема КВП, а и реализацији текућих питања.

Општински одбор је у том периоду одржао шест седница са редовним тачкама дневног реда: анализа, задаци за наредни период, додела социјалне и хуманитарне помоћи, посета болеснима и текућа питања. Током године у редове УВПС примљено је 18 нових чланова, иступило је шест а преминуло 18, тако да данас та организација броји 1399 чланова.

Сарадња са сродним организацијама оцењена је да је обострано добра и корисна, посебно са јединицама Војске Србије, Удружењем пензионера Земун, СУБНОР-ом Земун, Савезом удружења потомака ратника од 1912 до 1920. године, а и са органима локалне самоуправе општине Земун.

Солидарна и новчана помоћ додељена је деветорици чланова земунских организација у укупном износу од 360.000 динара.

Информисање путем „Војног ветерана“, сајта УВПС и председника Удружења оцењено је као веома добро.

Уз поднете извештаје, који су једногласно усвојени, донети су тежишни задаци за наредни период.

Поводом 94. рођендана члану ОпОд Јови Војиновићу уручена је Повеља УВПС. Месној организацији Батајница Љубиша Величковић је, у име Удружења пензионисаних војних pilota и падобранаца, уручио захвалницу.

Томислав Ивановић је поставио питање да ли ће пензије бити увећане по основу мање дужине радног стажа. Милан Бига је захтевао да се другачије регулише разлика у припадајућем и имајућем стамбеном простору. Рефик Спасић је инсистирао на повратним информацијама на релацији ГО Скупштине УВПС – Општински и градски одбори.

Т. Митушев

Седнице Скупштине увек су добро посећене

Генералу Зорану Лубури пригодан поклон врањанских војних пензионера уручио је председник ОпОд Будимир Стриковић

однос успостављен је у времену када је командант био генерал-потпуковник Милосав Симовић, садашњи први старешина Копнене Војске.

„Ви сте пример како команданти треба да се односе према војнопензионерској популацији, рекао је Драгањац обраћајући се Лубури.

Уверење да ће и нови командант помагати војним пензионерима у испуњавању програмских активности и годишњег плана рада, сам је са говорнице потврдио пуковник Стопа.

„Уважене колеге пензионери. Трудно сам се у свим приликама да разумем кориснике војне пензије. Сада вас потпуно разумем, јер сам и сам пензио-

О лечењу у Војномедицинској академији и актуелним проблемима

ИЗМЕЋУ ЗАХТЕВА И МОГУЋНОСТИ

У последње две и по године листе чекања на прве прегледе и одређене дијагностичке процедуре значајно су смањене. У већини специјалистичких кабинета на први преглед се чека до недељу дана, понегде месец и више, што углавном зависи од жеље пацијената да буду прегледани баш од стране одређеног лекара специјалисте. Хитни пацијенти се примају и прегледају одмах, преко Центра хитне помоћи ВМА, изјавио је за „Војни ветеран“ начелник Сектора за лечење ВМА професор доктор Зоран Шегрт.

Пуковник професор др Зоран Шегрт,
начелник сектора за лечење ВМА

упута истекла за само један дан. Средом пожалио се, па смо проблем одмах решили. Службеница је добила опомену, јер пензионисани пуковник као војни осигураник увек може да добије упут, а вратити временског човека кући из формалних разлога је одиста грех. За све евентуалне проблеме у раду наших кабинета пацијенти се могу обратити начелнику Специјалистичке поликлинике – напомиње професор Шегрт.

Три четвртине капацитета за војне осигуранике

Нагласак је на лечењу војних осигураника и чланова њихових породица, али поред тога, у обавези ВМА је, да према важним уговорима, збрињава и цивилне пацијенте.

–Према уговору са Републичким фондом здравственог осигурања око 40 посто капацитета је намењено дијагностици и лечењу цивилних осигураника РФЗО. На поликлиници сваког дана у преподневно време три четвртине термина резервисано је за војне осигуранике. За активне припаднике војске на кабинетима су дневно одређена два резервна термина за прегледе специјалиста и потребе међукабинетских упута, подвлачи професор Шегрт.

Они који због лежећих болесника долазе на ВМА жале се да не могу да дођу до дежурног лекара, како би им пружио информације о здравственом стању члана породице.

–Када су год у ситуацији лекари се одазивају молбама родбине пацијената, али повремено, због преоптерећености, нису у могућности да разговарају са њима. Средње медицинско особље такође има пуне руке посла. Тако на Ортопедској клиници која располаже са укупно 75 кревета, деси

Последњих година Војномедицинска академија неретко је била предмет расправа корисника здравствених услуга из милеа популације војних пензионера. Део њих задовољан је радом и свим оним што пацијентима пружа та реномирана војноздравствена установа, док други сматрају да ВМА више није оно што је некада била. Годинама се у држави водила расправа да ли је оправдано да у систему здравства и даље опстане ВМА или да се тај храм здравља прикључи јединственом државном подсистему.

Специфичности војне професије и уступање дела капацитета цивилном здравству, учинили су то да Војномедицинска академија опстане у оквирима војне организације.

Главни одбор Удружења војних пензионера Србије најмање једном годишње, а по потреби и више пута, расправља о војном здравству као насушној потреби која живот значи. На основу припремљених анализа о уским грлима, проблемима и о томе шта треба учинити да би војно здравство било квалитетније, савременије и по мери корисника услуга расправљало се на највишем нивоу репрезентативног удружења. Тим скуповима, по правилу, присуствују и старешине из система војног здравства: Управе за војно здравство, Војномедицинске академије, из војномедицинских центара и Војне болнице Ниш.

Огроман притисак цивила за лечење

Разумљиво је што је војно здравство у живи интересовања војних пензионера јер је објективно проблем који их можда онајвише оптерећује. Истовремено, од укупног броја здравствених осигураника око две трећине су из редова војних пензионера и чланова породица те друштвене групе.

Огроман је притисак цивила за лечење на ВМА. У народу је увржено схватање да је ВМА институција у којој ће пронаћи лек за своју болку и зато често не жале да плате ни надокнаду за преглед врхунских стручњака, само да би били сигурни у дијагнозу коју су добили у некој другој здравственој установи. Огромна је предност када под једним кровом имате велики број специјалиста који, свако са свог аспекта, конципирају, допринеи на својем модулитету лечења, специфичног за сваког пацијента. Наши грађани у расејању, када дођу на годишњи одмор, управо на ВМА често себи приуште неку врсту систематског прегледа.

О актуелним информацијама из Војномедицинске академије која у хијерархији војноздравствених установа представља врх, то јест терцијални ниво здравствене заштите, разговарали смо са начелником Сектора за лечење ВМА пуковником професором др Зораном Шегртом.

–У последње две и по године листе чекања на прегледе и одређене дијагностичке процедуре значајно су смањене. На појединим кабинетима се чека мало дуже, али углавном због жеље пацијената да их прегледа одређени лекар. Хитни пацијенти се збрињавају по приоритету у Центру хитне помоћи ВМА, 24 сата дневно, 365

дана у години – вели на почетку разговора професор Шегрт.

Пацијенти се жале да неки лекари на ВМА испитују налазе само на основу лабораторијских резултата и ранијих налаза, а очекивали су да их лекар и прегледа. Дали се на том плану нешто чини, питали смо саговорника.

–Лекари имају на располагању отприлике двадесетак минута по пацијенту. Ако пацијент уме да предочи лекару оно што је за његове здравствене тегобе најважније, стварају се услови и за преглед. Наравно да свакодневно инсистирамо да се сваки пацијент максимално испоштује при прегледу, јер је то нормална процедура. Има пацијената који нам понекад, у намери да се пожале, напишу писмо на пет-шест сто куцаних страница или писаних руком, а кључ онога што желе да саопште налази се само у једном пасусу. Неретко се такве ситуације дешавају и при прегледу, али се трудимо да сваки пацијент буде адекватно прегледан. Догађа се понекад и да се службеница на шалтеру „строго држи прописа“. Ево, недавно се догодило да је пуковник у пензији, коме је 92 године живота, враћен са шалтера зато што му је важност

се да у једној смени буду ангажоване само две медицинске сестре и један болничар. Имамо не мали број особља са здравственим ограничењима, који сходно важећим прописима не могу да дежурају, а потребе у дежурству су велике - каже професор Шегрт.

На ВМА се годишње обави преко 27.000 хируршких интервенција, и дефинисан је расположивим средствима и кадром. Надамо се да ће током реорганизације војног здравства, која је у току, зарађени новац од пружања здравствених услуга цивилима бити усмераван у Фонд СОВО, како би на тај начин био коришћен искључиво за потребе здравства, наводи Шегрт.

Питамо за апарате и скупочену медицинску опрему, да ли се занављају када им истекне радни век или их превазиђу нова техничко-технолошка решења, односно у којој мери ВМА прати савремене технологије?

-Чине се напори да се у оквиру расположивих новчаних средстава набави нова, савремена опрема. У последњих две и по године је набављено доста нове савремене опреме, која је заменила постојећу, али су набављени и нови уређаји, који су сам врх у свету, а које раније нисмо поседовали. Тако су купљена три нова дигитална рендген-апарата, а у плану је и набавка новог 3Д дигиталног уређаја за рендген снимање, као и 3Д рендгена неопходног за рад Клинике за стоматологију, чиме ће се додатно подићи квалитет дијагностике и најсавременијих облика лечења у овој области. Сви наведени уређаји, поред бољег и прецизнијег квалитета слике имају и значајно мању емисију зрачења, што је веома битно, како за пацијенте, тако и за особље које свакодневно по више сати рукује тим апаратима.

Набављена је нова гама камера са скенером, што ће бити од значаја за све оне који болују од тешких болести. Очекује се да ће грађевински радови на адаптацији простора у коме ће бити смештена, бити завршени до краја године и да ће наведени уређај на корист пацијената и нашу радост, бити убрзо након тога инсталирана и пуштена у рад.

Последње две године је набављено и седам ултразвучних апарата, који су значајно побољшали квалитет дијагностике на клиникама.

У Институту за микробиологију ВМА је купљен и пуштен у рад уређај који је врх у области утврђивања микробиолошких патогена. Он лекарима даје брже резултате, а пацијентима бржу дијагнозу у пружа циљано лечење. Посебна предност је што је поред брже дијагностике и цена појединачне анализе нижа.

У поступку је и набавка новог скенера који ће омогућити да се додатно унапреди квалитет дијагностиковања, али и да временом замени један од постојећих два скенера, коме ће у међувремену истећи ресурси.

Снимање на магнетној резонанци нам је било уско грло и ту су листе чекања биле најдуже. Захваљујући разумевању Министарства одбране издвојена су средства из којих је набављен нови уређај за магнетну резонанцу. Он је, након законом дефинисаног и спроведеног поступка, купљен и после завршетка грађевинских радова на адаптацији простора за смештај уређаја ће бити стављен у функцију. У ме-

ђувремену, у последње две и по године, за професионалне припаднике МО и ВС, војне пензионере и чланове њихових породица увели смо снимање на магнетној резонанци и суботом, како би и на тај начин смањили листе чекања, наглашава професор Шегрт.

Стално усавршавање расположивог кадра

-Трудимо се да што више наших лекара шаљемо на стручна усавршавања. То су углавном додатне едукације наших већ готових субспецијалиста, које шаљемо у водеће светске здравствене центре на десет до тридесет дана, да би научили одређене нове технологије лечења, као и примену нових процедура. Слали смо наше лекара у Словенију, Немачку, САД... Један наш уролог био је месец дана на усавршавању у Кини, где је савладао лапароскопску технологију уролошких операција.

Позивамо и истакнуте стручњаке да обуку наших лекара у новим технологијама лечења спроведу на ВМА. Тиме постижемо да више људи буде обухваћено усавршавањем, а када се дода да гостујући стручњаци уз то ураде и десетак врхунских операција, то је и огроман беневит за наше пацијенте који такву врсту операције добијају у својој земљи. За одређене, специфичне интервенције зовемо и стручњаке из других установа из наше земље, као што и наши лекари одлазе у друге болнице, све на корист наших грађана.

И поред недостатка кадра, биохемијске лабораторијске услуге се пружају у складу са потребама. Савремени уређаји и нове технологије, наиме, све више замењују људе, подвлачи професор Шегрт.

Ове године се планира отварање очне банке, што је нешто ново у Србији. Остварење тог пројекта не захтева велика новчана средства. Више од хиљаду људи у Србији очекује пресађивање рожњаче, па ће захваљујући очној банци, која ће бити отворена до краја ове године, њиховим проблемима доћи крај.

У циљу подизања квалитета систематских прегледа и превентивног рада, у сарадњи са ГШ, у плану је додатно проширење дијапазона прегледа и ране дијагностике. У плану је и да ову врсту прегледа у перспективи искључиво врши Војномедицински центар Карабурма, који је и до сада једним делом обављао ту врсту прегледа, и то веома добро. Да би реализовао овај задатак ВМЦ ће бити ојачан са одређеним бројем специјалиста. У том случају на ВМА ће се радити само експертизе нејасних случајева.

Колико нам је познато на ВМА је стално присутан недостатак кадрова. Како се тај проблем превазилази?

-Хронични недостатак кадрова, пре свега медицинских техничара и болничара, решава се уговорима о повременим и привременим пословима. У току је конкурс за пријем војника по уговору, медицинских техничара, који ће бити упућени у Тренинг центар санитетске службе на служење шестомесечног војног рока. Део стажа ће обавити у ВМА, војномедицинским центрима и у Војној болници Ниш. У плану је да најбољи буду потом примљени у сталан радни однос, што ће додатно подићи квалитет неге и лечења болесника, вели професор Шегрт.

Успеси који обавезују

У последње време све се више говори о трансплантацији органа?

-Учињени су значајни помаци у области трансплантације органа. Проблем је у томе што и поред напретка, наши грађани имају резерву према завештању органа. Важно је знати да донорска картица представља само добру намеру и у случају када се неко определи да буде донор и деси се да до такве ситуације и дође, без обзира на унапред дати пристанак, ми обавезно консултујемо чланове породице потенцијалног донора и молимо за њен пристанак. Србија је приступила програму „Еуроплантант“, па се очекује да у наредном периоду број трансплантација буде повећан, наводи Шегрт.

Пре три седмице успешно су на ВМА пресађена три органа од кадавера - јетра и два бубрега. Успех је утолико већи када се зна да је то на ВМА учињено искључиво захваљујући ангажовању стручњака те установе.

-Једино се на ВМА у Србији ради трансплантација ћелија коштане сржи. Наш капацитет је 30 до 40 пацијената за трансплантацију коштане сржи годишње и то је за пацијенте оболеле од тешких облика левкемије, једини успешни модалитет лечења.

Пре месец и по дана наши стручњаци су обавили неубичајну хируршку интервенцију. Наиме, болесници која је имала и бројне здравствене проблеме, па би класично отварање грудног коша представљало ризик по живот, успешно је одстранено једно плућно крило лапароскопском методом - наводи професор Шегрт.

Једно од болних питања здравственог осигурања је обезбеђење лекова и потрошног санитетског материјала према потребним врстама и количинама. Набавке су кочили тендери и недостатак новца. Каква је сада ситуација?

-Потребне количине лекова се сада повлаче на основу уговора које је склопио Републички фонд здравственог осигурања са фабрикама медијамента. Тиме се обезбеђује нижа цена, а количина лекова који се повлаче зависи од потреба и количине расположивих финансијских средстава. У перспективи је неопходно покренути тему дефинисања обима лекова, материјала и услуга који се добијају на рецепт, односно који се финансирају из средстава Фонда СОВО. Тако ради и цивилни РФЗО, али и сви слични фондови у свету. То је услов њиховог опстанка.

Финансијска средства су лимитирана. Може да се користи само оно што је на располагању. Пацијенти морају бити свесни да се лечење финансира из средстава које ми издвајамо из својих плата и/или пензија. Лечење појединих пацијената, којих није мало, кошта и по више десетина хиљада евра. Стога се сваки динар више пута мери пре него што се одлучи на шта ће да се потроши. У мору потреба одређују се приоритети.

Трудимо се да у складу са расположивим капацитетима пацијентима пружимо максималну помоћ, као и речи охрабрења. Здрав човек има на стотине жеља, а болестан само једну.

Звонимир ПЕШИЋ

Из војнопензионерског строја: Момир Котлаја

УЧИТЕЉ, ДРУГ, ХУМАНИСТА...

Бити омиљен у колективу и то у сваком где се нађе и све време, одиста је тешко. За многе представља посебан проблем успоставити добру комуникацију са свим војницима али и старешинама, оним потчињенима и претпостављенима. Момир Котлаја, заставник прве класе у пензији, био је популаран међу војницима, строг али правичан старешина. Према млађим старешинама од себе имао је заштитнички и очински однос, увек спреман да их подучи и помогне им где запне. Претпостављени су вазда били сигурни да ће у колективу којем је на челу Котлаја све бити беспрекорно. А он када оде из јединице у петак, зна да ће у понедељак све затећи у најбољем реду.

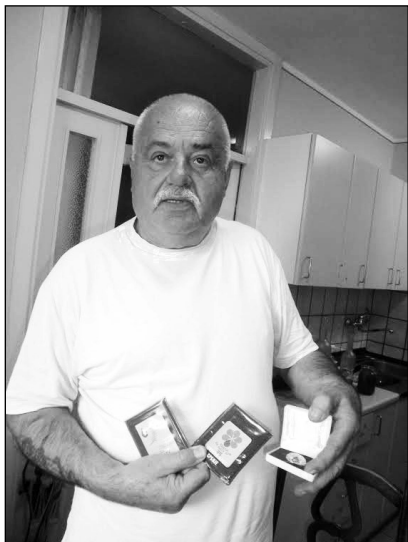
Године 1963. распоређен је Котлаја у ракетну бригаду. На дужности команданта био је потоњи генерал Стеван Роглић. После неколико година рада и афирмације знало се да је млађани водник један од најуспешнијих командира. Дође тада из академије у јединицу један потпоручник. У слободном разговору старије колеге кажу потпоручнику да ће о раду са људима највише научити од Котлаје. Тако је и било... Потпоручник је после деценија рада догубио до дужности заменика начелника Генералштаба наше војске. Када је генерал одлазио у пензију, рекао је да је о раду са људима највише научио управо од Котлаје.

Службовао је Момир Котлаја у Врању и Београду. Две године похађао је и Војну академију КоВ. Био је успешан питомац. Године 1966, када је смењен Александар Ранковић, питомцима је било забрањено да излазе у град. Један од њих, због девојке, побегао је у град, а дежурни у класи био је Момир Котлаја. Како да ода друга?! Када се после неколико дана сазнало шта се догодило, командир питомачког вода пита Котлају зашто није пријавио друга, а овај као из топа одговори да је чекао партијски састанак да би га критиковао... У трећој години Војне академије КоВ и сам Котлаја „сео је на луди камен“. Заљубивши се у Марију, матуранта Средње медицинске школе у Београду, одлучио је да се жени и напусти Академију, да каријеру настави као подофицир...

Потајно је Котлаја, радећи као командир, завршио Средњу економску школу, јер је тада школовање у цивилним школама подофицирима и официрима било забрањено. После три године му се родио син Петар. А онда, на исти датум, 31. октобра, после неколико година родио се млађи Звонимир.

Трупа је тражила целог човека. Било је напорно: обука, вежбе, узбуне, стално усавршавање... Момир често одсутан од куће. Деца су највише стасавала уз мајку Марију.

Синови крећу стопама оца. Старији Петар

Живот испуњен радом:
Момир Котлаја

у Сплиту завршио Средњу морнаричко-техничку школу, а млађи Звонимир рајпре Војну гимназију у Београду, па онда Војну академију КоВ.

Старији син је данас пензионисани заставник прве класе и живи у Новом Саду. Млађи је артиљерац у чину мајора. Живи и ради у Београду.

Унуци су Момирова љубав.

—Од старијег сина имам Немању, унука од 28 година, а од млађег две ћерке — Анђелу и Татјану. Старија Анђела права је уметничка душа, а млађа Татјана — прави хајдук, каже Котлаја у шали.

Године рада, несанице и стасавања.

Током службовања знало се да је Момир Котлаја најбољи подофицир у бригади. Много је пута

био похваљиван, награђиван, одликован: Медаља за војне заслуге, Орден рада са сребрним венцем, Орден за војне заслуге са сребрним мачевима, Орден за војне заслуге са златним мачевима, Орден народне армије са сребрном звездом... Па ипак, како нам рече, најдража му је Медаља за војне заслуге... Носилац је и Плакете УВПС...

Котлаја 1995. године, на дан рођења синова (31. октобра), одлази у пензију. Отишао је из големе срибе, онога дана када је забрањено свака помоћ Војсци Републике Српске.

Да би старијем сину купио стан, радио је код брата у Шапцу. И успех није изостао.

Жена Марија радила је 35 година у земунској болници. Пре две године нажалост, преминула је. Очекивали су, после позитивне судске пресуде, да свакога дана стигне разлика Момирове пензије од 11,06 одсто. Марија је свог супруга обавезала да када те паре стигну, обавезно почасте другове у батајничкој месној организацији УВПС. Обавеза је испуњена: недавно је Котлаја за своје другове приредио богат ручак.

Момир је до сада 81 пут дао крв. Први пут је то учинио када је имао 17 година. Ђаци из Врања на екскурзији тада су страдали код Обреновца. Да би као малолетан дао крв, слагао је да већ има 18 година. А после тога, када је год коме зашкрпело, знало се да ће му помоћи Котлаја. Давао је крв и за знане и за незнане.

У Батајници, где живи, међу војним пензионерима је познато да најбољу ракију пече Момир Котлаја. Има лозу, шљивовицу, крушковачу, дуњевачу, јабуковачу, а справља још ораховачу, вишњевачу и ко зна шта још.

Када би на нивоу Србије било организовано такмичење у печењу ракије без сумње у врху најуспешнијих био би управо Момир Котлаја.

Својим колегама војним пензионерима поручује да је лек за све бољке - дружење. Зато је данас вредан активиста у батајничкој месној организацији УВПС.

З. П.

На основу захтева чланова УВПС да им се олакша живот, Удружење је предузело конкретне кораке како би се повећала куповна моћ корисника војне пензије. Организација је упутила писма на више адреса, како би у условима смањених пензија и пузајућег раста цена војни пензионери могли да купују одређене робе по нижим ценама од малопродајних.

Та врста активности у складу је са Статутом и програмским документима УВПС. Из више средина стигле су потврде да је ова акција код војних пензионера наишла на добар пријем.

Ових дана председник УВПС Љубомир Драгањац и директор *Yuxor-export* АД Драган Миладиновић потписали уговор о пословној сарадњи. Реномирана фирма из Јагодине се уговором обавезује да члановима УВПС омогући да у продавницама тог производно-трговинског ланца широм Србије купују деликатесну робу уз попуст од седам одсто, а свеже месо с попустом од три одсто, с тим да се попуст неће примењивати на артикле који у тренутку обављања куповине већ налазе на неком попусту или акцији.

Услови повлашћене продаје важиће само за куповину која се обавља готовином (укључују се и плаћање картицама), а приликом одложеног плаћања неће бити зарачуване камате. Куповина чековима моћи ће да се одлаже до 90 дана, али без попушта.

Попуст ће моћи да користе само чланови УВПС, уз презентовање чланске карте.

Путем сајта УВПС чланови ће бити обавештени од када ће моћи да користе попусте, то јест да посете најближе објекте према списку који објављујемо. Пословође им тада на чланске карте лепе баркодове. Од тада ће чланови моћи да користе погодности куповине.

И убудуће, приликом куповине, војни пензионери ће обавезно носити чланске карте.

Уговор о пословној сарадњи: попуст на „Yuhorove“ производе

НИЖЕ ЦЕНЕ ЗА ВОЈНЕ ПЕНЗИОНЕРЕ

СПИСАК МАЛОПРОДАЈНИХ ОБЈЕКТА

Broj ОБЈЕКТА	Mesto	Adresa	Datum planiranog	Broj telefona	Mobilni telefo	mail adresa
2	Lazarevac	Dula Karaklajića br. 3	Otvoreno 22.09.2015	011/8111305	064/88 078 23	mpo.lazarevac@yuhor.rs
3	Vranje	Beogradska br. 33 i 35 (ima dvoja vrata)	Otvoreno 25.09.2015	017/420959	064/88 078 24	mpo.vranje@yuhor.rs
4	Beograd - Mirijevo 1	Rableova br. 1	Otvoreno 30.09.2015	011/3430115	064/88 078 25	mpo.beograd.01@yuhor.rs
5	Topola	Bulevar kralja Aleksandra I br.7	Otvoreno 07.10.2015	034/811699	064/88 078 26	mpo.topola@yuhor.rs
6	Niš 1	Bulevar Nemanjića br. 33 e	Otvoreno 14.10.2015	018/4202140	064/88 078 27	mpo.nis@yuhor.rs
8	Zaječar	Dragoslava Srejićeva br. 6	Otvoreno 27.10.2015	019/429540	064/88 078 29	mpo.zajecar@yuhor.rs
7	Svilajnac	Svetog Save br. 9	Otvoreno 30.10.2015	035/323473	064/88 078 28	mpo.svilajnac@yuhor.rs
9	Smederevo	17. oktobar br. 40	Otvoreno 05.11.2015	026/621684	064/88 078 51	mpo.smederevo@yuhor.rs
10	Kraljevo - Delta MC	Trg vojske Jugoslavije br. 2	Otvoreno 17.11.2015	036/322-534	064/88 078 31	mpo.kraljevo@yuhor.rs
11	Subotica	Štrosmajerova br. 12	Otvoreno 27.11.2015	024/524-284	064/88 078 32	mpo.subotica@yuhor.rs
13	Požarevac	Lole ribara 9 (lokal 1)	Otvoreno 15.12.2015	012/530-750	064/88 078 34	mpo.pozarevac@yuhor.rs
14	Raška	Železnička bb	Otvoreno 22.12.2015	036/737-466	064/88 078 35	mpo.raska@yuhor.rs
16	Niš 2	Đuke Dinića br. 9	Otvoreno 24.12.2015	018/200-399	064/88 078 37	mpo.nis2@yuhor.rs
15	Kruševac	Jakšićeva br. 2	Otvoreno 25.12.2015	037/350-1211	064/88 078 36	mpo.krusevac@yuhor.rs
17	Prokuplje	Ratka Pavlovića br. 150	Otvoreno 18.02.2016	027/ 333-989	064/ 88 0 78 38	mpo.prokuplje@yuhor.rs
19	Beograd-Ustanička 2	Ustanička 220a	Otvoreno 17.03.2016	011/3473-931	064/ 88 0 78 40	mpo.beograd.02@yuhor.rs
20	Beograd-Senjak 3	Koste Glavinića bb	Otvoreno 20.03.2016	011/369-0422	064/88 0 78 41	mpo.beograd.03@yuhor.rs
21	Bor	Moše Pijade br.49	Otvoreno 22.03.2016	030/424-425	064/ 88 0 78 42	mpo.bor@yuhor.rs
22	Niš 3	trg Pavla Stojkovića br.13 lok. Br.15	Otvoreno 25.03.2016	018/250-371	064/88 0 78 43	mpo.nis3@yuhor.rs
24	Barajevo	Svetosavska br.1	Otvoreno 31.03.2016	011/830-0455	064/88 0 78 45	mpo.barajevo@yuhor.rs
23	Vladičin Han	Svetosavska br.11	Otvoreno 29.03.2016	017/471-131	064/88 0 78 44	mpo.vhan@yuhor.rs
26	Beograd-Trgovačka 4	Trgovačka br. 30	Otvoreno 18.04.2016	011/250-0-074	064/88 078 47	mpo.beograd.04@yuhor.rs
29	Ćuprija	Karađorđeva br.47	Otvoreno 20.04.2016	035/887-1036	064/88 078 48	mpo.cuprija@yuhor.rs
27	Zrenjanin	Kralja Aleksandra br.36	Otvoreno 26.04.2016	023/521-225	064/88 078 49	mpo.zrenjanin@yuhor.rs
30	Beograd - 5	Vojislava Ilića br.15	Otvoreno 28.04.2016	011/240-0-850	064/88 078 50	mpo.beograd.05@yuhor.rs
32	Leskovac	Bulevar Oslobođenja br.142	Otvoreno 19.05.2016	016/214-340	064/88 078 52	mpo.leskovac@yuhor.rs
33	Beograd - 7	Vlajkovićeva br.4	Otvoreno 16.08.2016	011-334-53-93	064/88-078-54	mpo.beograd.07@yuhor.rs
35	Jagodina (centar)	Kneginje Milice br.73	Otvoreno 16.09.2016	035/8200-717	064/88-078-55	mpo.jagodina1@yuhor.rs
36	Beograd - 8	Praška br.34(Banovo Brdo)	Otvoreno 20.09.2016	011/7704-284	064/88-078-56	mpo.beograd.08@yuhor.rs
37	Beograd - 9	Ismeta Mujezinovića 23d (Bežanija)	Otvoreno 22.09.2016	011/3181-158	064/88-078-57	mpo.beograd.09@yuhor.rs
38	Beograd - 10	Braće Jerković 123V	Otvoreno 27.09.2016	011/396-2416	064/88-078-58	mpo.beograd.10@yuhor.rs
40	Kragujevac	Kralja Petra I br.17	Otvoreno 13.10.2016	034/328-535	064/88-078-60	mpo.kragujevac@yuhor.rs
41	Beograd	Palmira Toljatića br.5	Otvoreno 26.10.2016	011/260-44-64	064/88-078-61	mpo.beograd.12@yuhor.rs
42	Beograd	Milorada Bondžulića br.1	Otvoreno 28.10.2016	011/344-0823	064/88-078-62	mpo.beograd.13@yuhor.rs
43	Beograd	Patrijarha Joanikija 29a	Otvoranje 08.11.2016		064/88-078-63	mpo.beograd.14@yuhor.rs

Када се једног дана буде писала нова историја о периоду стварања новог светског поретка, који је означен падом Берлинског зида и рушењем Совјетског савеза, Србији ће припасти почасно место вође покрета отпора против новог поробљавања света. Она се деведесетих година двадесетог века, прва супротставила наметању неолибералног, плљачкашког капитализма, заснованог на тоталној приватизацији, тржишном фундаментализму и плљачки нових колонија.

Док су све остале земље прихватиле неолиберализам као „врхунац демократије“, Србија се успротивила и за то била жестоко кажњена у режији твораца новог светског поретка. Најпре су јој уведене санкције, чиме је стављена у концентрациони логор новог светског поретка. То што су бебе и болесни људи умирали без лекова, није дотицало сирове господаре света (као што их није погодила ни смрт милион ирачке деце, као последица санкција, због недостатка лекова и хране).

Србија је затим, за пример другима, бомбардована 1999. године, да би јој, на крају, отели духовни центар и колевку српства – Косово и поклонили га албанским нарко-терористима. Лекција је била довољно поучна за друге државе, како се не би супротстављали новим господарима света.

Нажалост, доласком „демократије“ у Србију (петооктобарском „револуцијом“ 2000. године), коју су финансирали творци новог светског поретка, нови „ослободиоци“ прихватили су диктат својих пријатеља са Запада, увели модел неолибералиног, разбојничког капитализма, који је разорио српску привреду, довео до деиндустријализације и стварања армије од милион незапослених. Под мантром - „демократизација једнако приватизација“, распродате су у бесцење фабрике и предузећа, чије су машине завршиле на отпаду, а радници на улици. Уништене су највеће домаће банке, а појединци са неколико хиљада долара у џепу постали су власници банака и господари наших судбина.

Да ли ће успети покушај ослобађања Србије из канци новог светског поретка, показате време које је пред нама. Притисци светских моћника на Србију да уведе санкције Русији и призна Косово, показују да задатак неће бити нимало лак.

Намерно срзавање цена нафте

Много већу снагу у супротстављању новом светском поретку има Русија, која је крајњи циљ западних „демократа“, на путу ка поробљавању човечанства. Догађаји у Украјини, које су режирали творци новог светског поретка, увођење санкција Русији, намерно срзавање цена нафте на светском тржишту и забрана изградње Јужног тока у режији Американаца, показују да „Битка за Русију“ улази у завршну фазу. Од исхода те битке зависи судбина човечанства.

Покрету отпора новом светском поретку и неолибералном тоталитаризму, поред Србије и Русије, прикључује се све већи број партија и интелектуалаца широм света (Сириза у Грчкој, Подемос у Шпанији, Национални фронт у Француској, Ноам Чомски, Мишел Чосудовски, чешки председник Земан и хиљаде других). Ове партије, као и светски интелектуалци и политичари, који се супротстављају даљем по-

Отпор новом светском поретку

У КАНЦАМА ПЛАНЕТАРНЕ ОЛИГАРХИЈЕ

Под мантром - „демократизација једнако приватизација“, распродате су у бесцење фабрике и предузећа, чије су машине завршиле на отпаду, а радници на улици. Уништене су највеће домаће банке, а појединци са неколико хиљада долара у џепу постали су власници банака и господари наших судбина

ПИШЕ: Никола Зимоња, пуковник у пензији

робљавању човечанства и бруталној плљачки низа држава, проглашавају се екстремистичким и фашистичким, од стране корумпираних медија. Највећи „грех“ ових партија и интелектуалаца је што штите националне интересе и интересе сиромашних, незапослених и обесправљених, а не интересе финансијске и војно-индустријске мафије, које управљају светом.

Према мишљењу Дајане Џонстон (амерички професор и антиглобалиста), главни услов за опстанак Европске уније је да се земље Европе ослободе од стега САД и НАТО и да дефинишу политику, која одговара њиховим интересима, а не америчким. НАТО је данас само пуки инструмент за америчко освајање света и зато га треба укинути, сматра Дајана Џонстон.

Страх и нада Европе

Победа левичарске партије Сириза у Грчкој покренула је низ питања, од којих зависи судбина стотина милиона људи у Европи и широм света. Да ли ће ова победа вратити достојанство и демократију грчком народу и означити почетак краја неолибералног, разбојничког капитализма, који је опљачкао милионе људи широм света, лишио их елементарних људских

права и њихове државе гурнуо у дужничко ропство?

Да ли ће победа овог народног покрета пробудити сличне покрете широм Европе и довести до одбацивања мафиократије, као владајућег политичког система у свету, заснованог на доминацији финансијске, војно-индустријске, нафтне и других мафија? Која ће се следеће земља супротставити новом светском поретку, заснованом на енормном богаћењу појединаца и плљачки, осиромашењу и обесправљености милиона људи (Француска, Шпанија, Италија, Португалија...)?

Страх и паника захватили су политичке чиновнике, који слепо извршавају налоге својих стварних господара и покушавају да одбране систем, који је у супротности са интересима 99 одсто људи. Систем у коме је 62 одсто младих људи лишено основног права на рад (Грчка и Шпанија), у коме се у пензију одлази после смрти, у коме је лечење привилегија богатих и у коме су разлике између богатих и сиромашних враћене на ниво двадесетих година деветнаестог века, зрео је за промену. Због тога имамо стална упозорења да ће рушење оваквог „идеалног“ система и омогућавање људима да раде, лече се, школују и

примају пензије, угрозити „демократију“ за један посто људи.

Насупрот томе, милиони људи широм Европе гледају са надом у прве потезе, које ће повући нови премијер Грчке Алексис Ципрас. Ципрас је обећао грчком народу враћање достојанства, које подразумева бесплатно лечење, могућност образовања за све, заштиту пензионера и смањење незапослености, која је тренутно 26 посто. Право на рад, право на образовање, право на здравствено и пензијско осигурање, само су нека од права која је неолиберални капитализам погазио и довео до тога да у Грчкој 41 посто породица страхује за опстанак и живи у беди.

Како наћи излаз из либералног тоталитаризма

Да би се реализовали ови циљеви, неопходно је одбацили окове дужничког ропства, које је грчком народу навукла финансијска мафија (320 милијарди долара). Како ће ово утицати на светски финансијски систем и судбину евра, тешко је предвидети. Покушај да се победа Сиризе прикаже као сукоб са Европом је обична замена теза. Ради се о сукобу са неолиберализмом и мафиократијом, који су човечанство довели на ивицу катастрофе. Сиризи и Грчкој припада историјско место у спасавању човечанства из канџи финансијске мафије и новог светског претка, уколико успеју да се одупру уценама и притисцима.

Како наћи излаз из либералног тоталитаризма, који је довео до уништења привреда великог броја земаља, до стварања милионске армије незапослених, до драстичног осиромашења неколико милијарди људи на планети и до енормног богаћења појединачца?

„Нова капиталистичка прождрљивост неоколонијалистичком офанзивом, као торнадо руши мале народе, њихове економије, културу, образовање..., стварајући пустош и чистећи конкуренцију за своју робу. Данашњи поробљивачи, прилагођени новим околностима, некад су покоравали народе и рушили државе у име вере и цивилизације, а данас у име „отвореног друштва“, људских права и демократије.“ (П. Анђелковић, „Пасионирани патриотизам или еуропство“, 2014.)

Одговоре на основна питања људске egzистенције нису успели да дају ни Хитлеров фашизам, ни Стаљинов „комунизам“ у 20. веку. Нажалост, одговор ни дао ни неолиберални тоталитаризам, који је продубио неједнакости између богатих и сиромашних и вратио човечанство, у двадесете године деветнаестог века. Ниједан од ових система, који су доминирали у 20. веку, није дао одговор на основна питања људске слободе и достојанства (почевши од Хитлерових концентрационих логора, преко Стаљинових ГУЛАГА до савремених „хуманитарних интервенција“ у Србији, Ираку, Авганистану, Либији...).

Александар Дугин предвиђа крај либерализма, јер сматра да је, након победе над комунизмом и нацизмом, показао своју нихилистичку суштину. Његов основни циљ је ослобађање од свих облика колективног идентитета – нације, вере, породице, пола, а представља негацију суштине људског бића.

Професор Данило Ж. Марковић сматра да савремена криза није само економска,

већ цивилизацијска и да излаз треба тражити у развијању новог, планетарног хуманизма, који неће укидати плурализам цивилизација, већ ће се заснивати на остваривању слободе, права и достојанству појединачца (Д. Марковић, „Људска права и глобализација“, 2014).

Православље – трн у оку Запада

Да ли је случајност то што су се на удаљу Запада и новог светског поретка нашле православне земље – Србија, Грчка, Кипар, Русија...? Србија се прва нашла на мети твораца новог светског поретка, јер се супротставила окупацији и увођењу неолибералног, плчкашког капитализма, који је направио пустош у низу земаља. Због тога је кажњена бруталним санкција-

ма (1992), бомбардовањем НАТО-а (1999) и отимањем Космета (2008).

Након тога је кажњен Кипар, некада порески рај и оф шор зона, у коју су хрлили милионери свих боја и нација. Кипар је кажњен отимањем дела територије, као и Србија, а затим је дотучен гурањем у дужничко ропство (пре уласка у ЕУ дуговао је 9 милијарди долара, а 2012. године 95 милијарди). Проглашавањем банкрота Кипра, кажњени су многобројни руски грађани, који су на Кипру држали милијарде долара.

Следећа жртва била је Грчка, једна од колевки европске цивилизације. Грчка је погрешном политиком своје политичке елите и политиком светске финансијске мафије доведена у дужничко ропство (320 милијарди долара) и приморана да деградира своје грађане, свдећи их на робове новог светског поретка. Као излаз из банкрота, западни „пријатељи“ су им понудили откуп најлепших грчких острва и приватизацију свих виталних државних система. Данас је Грчка на раскрсници, јер победом левичарске Сиризе одлучује, не само о својој судбини, већ и о судбини милиона људи широм света.

Ако неко мисли да је ово кажњавање православних земаља случајност, најновији догађаји у Украјини, увођење санкција Русији, намерно срозовање цена нафте на светском тржишту и забрана изградње Јужног тока, потврђују тезу да је уништење православља, посебно православне Русије и заузимање њиховог животног

простора, пребогатог енергентима и другим природним богатствима, основни циљ САД и Запада. Како им тај циљ није успео наметањем комунизма (1917), помагањем фашизма (у почетку) и касније неолиберализма, на делу је покушај изолације Русије, стварањем војног коридора између Русије и Европе и подизањем новог „Берлинског зида“.

Православље нуди човекољубље, гостољубивост, солидарност...

Због чега је православље трн у оку Запада и главна сметња творцима новог светског поретка? Збигњев Бжежински, главни идеолог новог светског поретка, изјавио је, после слома Совјетског Савеза: „Комунизам је готов, на реду је уништење православља“. Он сматра да је главна опасност по нови светски поредак – православље и зато је главни циљ уништење православне Русије, која стоји на путу поробљавања целог света од стране Американаца. Семјуел Хантингтон, саветник у Министарству спољних послова САД и аутор књиге „Сукоб цивилизација“, мисли да су Русија и њена православна цивилизација сметња за развој новог светског поретка и зато ту цивилизацију треба променити.

Западна цивилизација заснива се на филозофији утилитаризма, прагматизма, похлепи, саможивости и отуђењу. Насупрот томе, православље нуди човекољубље, гостољубивост, солидарност, спремност за помагање другог и стварање такве заједнице, у којој се личност и друштво допуњују, подржавају и усавршавају једно помоћу другог. Зато је неупоредива разлика између бездушности и порцеланских осмеха западних бирократа и широке словенске душе руског народа. Само онај ко није био у Русији или Србији не зна шта значи људска ширина и спремност да се госту пружи и више од оног што се има. На Западу морате да се најавите неколико месеци раније да би вас неко примио у госте и „угостио“ хамбургерима.

Да ли људи којима је највећа животна вредност – новац, могу да понуде нове визије милионима људи широм света? Да ли је то, по мишљењу Достојевског, један од разлога због чега Запад према Русији гаји само мржњу? Тај сукоб цивилизацијских вредности егоизма, похлепе, грамзивости и тежње за стицањем као смислом живота, на једној страни, и духовности, човекољубља и спремности на помагање другом човеку, (код православних људи), одлучиће будућу судбину човечанства. Да ли ће будуће друштво бити скуп себичних појединачца, међусобно посвађаних и сукобљених или ће бити заједница слободних и равноправних људи, који ће бринути једни о другима, зависи од тога које ће вредности победити?

Израђен је у бродоградилишту „Бродотехника“ у Београду за потребе Речне ратне флотиле Југословенске ратне морнарице и, под именом „Мотајица“, поринут у дунавске воде 14. децембра 1976. године. У оперативну употребу ушао је 31. јануара 1997. године и још увек, под садашњим именом „Тител“, беспрекорно извршава задатке на српским пловним речним токовима и каналској мрежи.

Током четрдесетогодишње оперативне употребе, миноловац је пловио под заставама четири државе, Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, Савезне Републике Југославије, Државне Заједнице Србије и Црне Горе и Републике Србије. Извршавао је бројне значајне и разноврсне задатке на рекама и каналима, учествовао на више међународних вежби, на артиљеријским гађањима бродским наоружањем. За око шест хиљада радних сати оригиналних мотора препловио је више од 61 хиљаде километара (пут од око 1,5 обима Земљине кугле), обучио мноштво панонских морнара, и изнедрио бројни офи-

Четири деценије речног миноловца 332

БРОД СЛАВЉЕНИК

Борба против положених мина на водним путевима, полагање минских препрека, тегљење пловних објеката, превозење, патролирање, извиђање и бродска ватрена подршка снагама Копнене војске, данас представљају основне задатке и намену брода који је у четири деценије свакодневне употребе претрпео модификације и модернизације.

Понос домаће бродарске индустрије

ШЕСТ МИНОЛОВАЦА

За потребе некадашње Речне ратне флотиле Југословенске ратне морнарице у бродоградилишту „Бродотехника“ у Београду, под развојном шифром С-25/Б-47, израђено је шест речних миноловаца типа 331 класе „Нештин“, уведених у употребу од 31. марта 1975. до 29. јуна 1979. године. Бродови су носили имена РМЛ-331 „Нештин“, РМЛ-332 „Мотајица“, РМЛ-333 „Белегиш“, РМЛ-334 „Босут“, РМЛ-335 „Вучедол“ и РМЛ-336 „Ђердап“. У употреби, у саставу Првог речног одреда садашње Речне флотиле остала су три, 332 са новим именом „Тител“, 335 са новим именом „Апатин“ и 336 „Ђердап“.

цирски и подофицирски кадар Речне флотиле.

Са командног моста командовало је десет команданата, од првог, поручника корвете Милета Париповића, преко поручника корвете Ивана Кларића, потпоручника Неџада Дудојевића и Зорана Јанковића, поручника фрегате Марија Богдановића, поручника корвете Владана Николића, Душана Ристића, Слободана Шебеза, Милорада Тешановића, до садашњег Александра Калабића.

Први командант речног миноловца 332 Миле Париповић са командантом Првог речног одреда капетаном фрегате Ромеом Грбовићем и садашњим командантом миноловца поручником корвете Александром Калабићем

-Има сећања и успомена и оваквих, и онаких. Ипак време чини своје, па остану само она лепа. Ружна се, и ако их је било, забораве. По старом морнаричком обичају за команданта речног миноловца 332 постављен сам тада када је у београдском бродоградилишту „Бродотехника“ постављена кобилица брода. Како смо тада били сви поносни на тај наш, нови брод. Био је тако добар да смо га продавали и Мађарима, и Ирачанима. Драго ми је да је моја „Мотајица“, сада „Тител“, доживела ове године. Па само сам ја, пловећи на њој, направио око 14 хиљада

километара. Пловило се стално, Дунавом, Савом, целом њиховом пловном дужином у ондашњој Југославији. То су, ваљда као и сада, најлепши тренуци за морнара. - с помало сете каже сада војни ветеран, пензионисани поручник бојног брода Париповић, коме је, у име јединице на уприличеној скромној рођенданској прослави најстаријег српског миноловца у употреби, командант Првог речног одреда Речне флотиле капетан фрегате Ромео Грбовић уручио скромне поклоне

Будимир М. ПОПАДИЋ

Очувати част и достојанство ветерана учесника ратних дешавања деведесетих година

РАТ ОПТУЖНИЦАМА И ПОТЕРНИЦАМА

Стављање старешинског командног кадра и војника некадашње ЈНА на оптужнице и потернице од стране хрватских власти нису посебна вест. Да ли ће наша држава коначно стати у заштиту својих, у највећем и огромном броју, часних војника, или барем одговорити мером реципроцитета?

Да ли су баш сви, или највећи број припадника ЈНА учесника ратних дешавања деведесетих година, данас углавном војни пензионери и ветерани, баш ратни злочинци? Били или не, анатемисани су готово за вјеки вјекова. Да ли ће и када наша, и једина, држава Србија кренути у ревизију таквих оптужница, питање је без одговора.

Још се није стишала медијска бука, али и одлука Владе Србије о предузимању низа билатералних мера око одлуке француског суда о пуштању Рамуша Харадинаја на слободу, кога Србија међународном потерницом потражује зарад бројних доказа о почињеном ратном злочину, а на видело испливала и улога бившег шефа Верификационе мисије ОЕБС на Косову и Метохији Вилијама Вокера. Реч је о случају Рачак, који је послужио као непосредан повод за агресију НАТО-а на Савезну Републику Југославију и безразложно бомбардовање земље дуго 78 дана, чије су последице многобројне невинне жртве, огромна разарања, трајно загађење животне средине осиромашеним уранијумом.

На све то, ваљда као европски одговор европски одговорне државе, уследила нам је, плански или не, диктирано или не, нова политичко-правна провокација од комшија – Хрвата, земље чланице Увроске уније.

Наиме, према писању новосадског „Дневника“, а како преноси ХИНА (Хрватска новинска извештајна агенција) од 11. маја ове године, осјечко Жупанијско државно тужилаштво оптужило је двојицу неименованих држављана Србије, команданта јединице и командира чете војне полиције некадашњег Новосадског корпуса ЈНА, да су нечињемем 19. и 20. новембра 1991. године у Вуковару, Трпињи, Борову Селу, Даљу, па чак и Богојеву и Сремској Митровици, починили ратни злочин. Како оптужени нису доступни хрватским вла-

стима, наводи се у тој инфромацији, испуњени су услови за суђење у њиховој одсутности.

Стара прича с новим актерима

Јавне, полутајне и, како се и даље види, тајне оптужнице од стране хрватских власти и даље су преокупације тамошње политике, судства, и ко зна чега, и кога још. Кад зашкрипи у економији, на пример у „Агрокору“, локалном или каквом другом нивоу, домаће политичке сцене (Влада, Сабор) ту су нове оптужнице, потернице против Срба и старешина тадашње ЈНА. Или је то, пак, некакав вид државничке подршке пријатељској им „држави Косово“? Ко ће га знати, давно рекоше да је политика лака женска, да не употребимо онај распрострањенији, народни израз.

Оптужише за сада цео државни и војни врх, команданте и командире свих нивоа командовања, борце, Србе, тамошње староседеоце и ко зна кога ће, и када још. Једна од најпоузданијих „црних“ хрватских листа против Срба и припадника ЈНА постоји у Документационо-информативном центру „Веритас“, којим руководи Саво Штрбац, па није згорег повремено информисати се о томе.

Е сад, да ли су баш сви, или највећи број припадника ЈНА учесника ратних дешавања деведесетих година, данас углавном војни пензионери и ветерани, баш ратни злочинци? Били или не, анатемисани су готово за вјеки вјекова. Да ли ће и ка-

да наша, и једина, држава Србија кренути у ревизију таквих оптужница, питање је без одговора. Ако је ко доказано крив, нека га српско правосудје суди и осуди, ту нема ни збора ни дилеме. Ако пак није, нека га суди и ослободи те анатеме ратног злочинца. Не због Хрвата и „лијепе њихове“, ни најмање, већ зарад нашег поколења, јер многи се часни борци већ упокојише с епитетом ратног злочинца. Да ли ће њихове породице морати покретати поступке за међународну рехабилитацију и скидање са Интерполове листе?

Дело увек исплива на видело

Може ли, и имали воље наше садашње државно руководство, претходна очигледно нису, да стане у одбрану части тадашње војске, командног и борачког кадра, и на крај оваквим потезима Хрватске (без обзира на њену обећавају „безрезервну“ подршку и помоћ у приступним преговорима Србије Европској унији)?! Ако никако другачије, барем мером реципроцитета.

Још увек, као припадник једне од часних јединица некадашњег Тузланског, а потом Новосадског корпуса, носилац часног Ордена за храброст и оптуженик за ратни злочин, постоје и чувају се у архивима ратних дневника јединица, у којима је све записано. Сваки минут ратних дешавања, примирја и кршења примирја, приједи извештаја потчињених, одлуке и наређења претпостављених и поступање по њима. Ко је на кога први отварао ватру, ко је први коме наносио људске жртве. Ко је провоцирао, блокирао, инсценирао. Јесте да је посао, али када је чување части и образа пред историјом, ништа не треба да буде тешко.

Испливање тада на видело, између осталог, деловања бројних некадашњих, али и садашњих високоранжираних хрватских политичких и војних званичника, јастребова и оних мање важних птица летаца који, узгред, слободно навраћају и у државу Србију. Иако није некако трајно решење, и ништа лично, али иако добро пољуљаног поверења у какву европску и међународну правду и разумевање страдања наших грађана. И њих треба ставити на Интерполову листу, гетоизирати их, управо онако као они наше борце. Нека и њих барем на који дан или месец у екстрадицијском поступку ако не заболи, барем засврби. Нека се и они почешу. Барем тако и толико, ако се у комшијским односима (политички и правно) не може и неће другачије.

У тој и таквој борби за борачку, командну и људску част свакако би било пожељно да озбиљну улогу одиграју и Удружење војних пензионера Србије и бројна борачка и ветеранска удружења, свакако уз сагласје. И никако уз какве личне прозивке, подметања, нетрпељивост, никако на улицама и булеварима. Није ни примерено, ни достојно часних. Постоје разговори, договори, посебно међусобна уважавања, разумевања, редовни путеви.

Узгред, понизно молим највише органе српске политичке и војне власти: доделите и нама пензионисаним ветеранима, учесницима ратних дешавања деведесетих година, спомен-медаље, барем то. Није ни скупо, ни прескупо, али часно је, и свакако праведно.

Будимир М. ПОПАДИЋ

Шта нам се догађало 1991. године

КАДИЈЕВИЋЕВЕ „ПРЕТЊЕ”

Савезни секретар за народну одбрану је предлагао да се територија СФРЈ подели на три војишта: Јужно, Централно и Западно. Команде тих војишта, по његовој замисли, не би биле везане за републике, већ би, на стратегијском нивоу, са све три компоненте – војном, територијалном и цивилном одбраном, руководила ЈНА.

Пише Радисав Т. РИСТИЋ

Напади на ЈНА и одбрамбени концепт Југославије, није појава новијег датума. Није почела, како се сматрало, доласком адмирала Бранка Мамуле на челу Савезног секретаријата за народну одбрану, мада су у периоду његовог мандата почели најотворенији и дотле најжешћи медијски напади на оружану снагу земље. Напади на послератну југословенску војску почели су, практично, још пре Резолуције Информбироа 1948. године, када су Руси покушали да јој наметну решења свог војног устројства. После Резолуције, међутим, почело је енергично рашчишћавање са људима који су се за то залагали, тако да су ти покушаји веома брзо елиминисани.

Крајем шездесетих година, снаге које су, како се тада говорило, деловале са либералистичких позиција, ишле су на оспоравање друштвене улоге ЈНА са крајњим, дугорочним, циљем за стварањем републичких војски. Све заговорнике таквих решења, „пресекао” је Тито јуна месеца 1970. године, када је писмом, упућеном савезном секретару за народну одбрану, генералу Николи Љубичићу, изнео своје ставове у погледу устројства, организације и друштвене улоге ЈНА. То је било довољно да либерали схвате да од њиховог јавног деловања неће бити ништа све док се Јосип Броз налази на челу Савеза комуниста, државе и Армије.

Осамдесетих година, као резултат дугих припрема за деловање у „посттитовском периоду”, поново се оглашавају појединци, групе, па и нека гласила, при чему сви атакују на друштвену улогу ЈНА. Све је, видеће се касније, почело у Словенији и Хрватској чији су активисти, односно разни покрети, уживали нескривену моралну и материјалну помоћ неких западних земаља, у чему су предњачиле Немачка и Аустрија.

Када је о ерозији угледа армије реч, неопходно је истаћи да за то добар део заслуга припада гарнитурџи војног врха на чијем је челу био адмирал Бранко Мамула. Његовим постављањем за савезног секретара за народну одбрану 1980. године, почиње да се полако, али неумољиво, руши мит о моралном лику припадника ЈНА. За име Бранка Мамуле, наиме, везиване су неке, мада никада доказане, афере и злоупотребе лансиране из земље и иностранства како би се сецесионистима и другим непријатељима пружили материјали за отворено атаковање на Армију.

Разбијачи Југославије све озбиљније атаковали на армију

Мамула је, кружиле су приче, заједно са неким члановима своје породице, пружао доста повода за нагризање деценијама ствараног уверења о моралној чистоћи ЈНА. Преко Мамуле, међутим, вербална и медијска „паљба” била је усмерена на војну снагу Југославије. Јер, војска је дотле у очима јавности представљала неприкосновени ауторитет у целом друштву, због чега је требало наћи некога, или нешто, што ће је компромитовати и разједати изнутра. И пре тога је, мада у знатно мањој мери, било безуспешних вербалних настрјаја на ЈНА, али је сада, после Титове смрти, како су закључили разбијачи Југославије, дошао тренутак да се озбиљније и слободније атакује на армију и њене челике. Адмирал Мамула је посебно био ме-

та тих напада због тога што је на време уочио и упозорио на нелогичности о начину организовања републичких састава Територијалне одбране земље. Требало га је што више компромитовати, с обзиром да је у Територијалној одбрани, саставном делу оружаних снага СФРЈ, међу првима уочио опасност од консолидовања републичких војски.

Помно проучавајући одредбе Устава из 1974. које се односе на место и улогу ЈНА, непогрешиво је закључио да она практично нема никакве ингеренције над Територијалном одбраном. Из тога је, опет, извукао закључак да уставом озваничена организација Територијалне одбране, поспешује сепаратистичке тенденције које су, иначе, биле видно присутне у Словенији и Хрватској. Супротстављајући се постојећем концепту такве територијалне одбране, уз настојања да је реформише на начин којим би изгубила републичка својства, навукао је на себе велики број непријатеља у Хрватској и Словенији, чије су јединице територијалне одбране у то време биле најбоље наоружане савременим борбеним средствима у односу на остале републике. У вези с таквом проценом, адмирал Мамула је предлагао да се територија СФРЈ подели на три војишта: Јужно, Централно и Западно. Команде тих војишта, по његовој замисли, не би биле везане за републике, већ би, на стратегијском нивоу, са све три компоненте – војном, територијалном и цивилном одбраном, руководила ЈНА. Подразумевало се, значи, да би тиме и командовање војиштима било у надлежности ЈНА. На тај начин, републикама би било избијено из руку командовање и употреба јединица територијалне и цивилне одбране.

Републичка руководства предлог дочекала „на нож”

Становиште о стављању републичких састава под ингеренцију ЈНА адмирал Мамула је изложио и 18. априла 1988. године на предавању које је у Кумровцу одржао учесницима Политичке школе Савеза комуниста Југославије. Било је то месец дана пре његовог одласка у пензију, односно предаје дужности савезног секретара за народну одбрану генералу Вељку Кадије-

вићу. Мамула је том приликом говорио о неопходности јачања одбране земље кроз техничку модернизацију и модернизацију руковођења и командовања. Посебно је, при томе, инсистирао на формирању војишта, односно армијских области, којима би биле потчињене све републичке јединице територијалне одбране. Републике би тиме, како је рекао, „остале без маневарске структуре територијалном одбраном”.

Иако је предлог адмирала Мамуле био логичан и да му се са становишта одбрамбених припрема није могла ставити никаква примедба, републичка руководства Словеније и Хрватске су га дочекала „на нож”, а неслагање су, знатно умереније, изражавале Македонија и Босна и Херцеговина. Позивајући се на своја уставна права, онемогућили су да заживи ова, са војничког професионалног угла гледано, изванредна идеја. Планери сецесије нису хтели да се одрекну власништва над „својом” територијалном одбраном – будућим најубојитијим оружјем у борби за разбијање Југославије.

Мада ће многе истине избити на видело када се отворе сви досијеји релевантни за оцену „доприноса” и „заслуга” о дебаклу армије на свим фронтovima (информативном, пропагандном и војничком), на основу неких конкретних збивања и изјава датих у то време од војних челника, може се са доста поузданости стећи представа о чињењу или нечињењу појединих људи из војног врха. Видеће се, наиме, да су многа обећавали, а врло мало, боље речено готово ништа, учинили у спречавању сецесије и братоубилачког рата. Њихове изјаве и обећања које су давали у затвореним војним круговима, далеко од очију и ушију јавности, умирујуће су деловале на ужи армијски састав. У пракси, међутим, ствари су се одвијале сасвим другачије.

Стање у земљи „тешко и забрињавајуће”

Вељко Кадијевић је у више наврата истицао да Југославији прети опасност од сецесије оптукујући за то, како је говорио, инострани фактор – Савезну Републику Немачку пре свега. Он је на разним састанцима са осталим војним челицима, истицао „да нам Немачка ради о глави и

Адмирал Бранко Мамула приликом посете јединицама Прве војне области

то у координацији са Аустријом, а добрим делом и Мађарском". Указивао је, уз то, и на стање у земљи, квалификујући га као „тешко и забрињавајуће". Говорећи на седници Војног савета марта 1989. године, нагласио је да се стање у земљи може свести на две битне оцене: прво да је критично и, друго, да систем није у стању да реагује на такво стање.

„Систем је сувише спор и тром у односу на савремена збивања", каже Кадијевић. „Он (систем) не успева да нормално функционише, не може зауставити последице, а што је најгоре не може да отклони узроке... Систем је по кључним питањима, свесно или несвесно, блокиран. Такво стање створило је изванредне прилике за опције разних врста у идејној, привредној и државној сфери, од којих већина води разбијању Југославије и поништењу темељних тековина револуције. Овде требамо додати и личну борбу за власт која се води на врло груб и нечовечан начин, о чему је врло илустративно говорио генерал Мирковић на 17. седници ЦК СКЈ..."

Стање у земљи је, како даље наводи Вељко Кадијевић, „дубоко кризно с тенденцијом даљег продубљивања. Због тога ми у оружаним снагама морамо радити на два колосека. Први, да имамо оружане снаге такве, да увек могу извршити свој уставни задатак и да одбране земљу, њен територијални интегритет и уставни поредак, без обзира одакле она била угрожена, било то споља или изнутра и без обзира на услове под којима ћемо извршавати те задатке. Други, да се максимално ангажујемо као појединци и као институција у пружању помоћи прогресивним снагама друштва у борби за излазак из кризе..."

Мртво слово на папиру

Интересантно је да Кадијевић током једночасовног излагања готово никакву пажњу није посветио средствима јавног информисања, потцењујући на тај начин њихов значај и улогу у борби за превазилажење кризе. Он их је поменуо у само једној реченици наглашавајући да се на њих „не можемо ослонити јер су подељена, исцепкана и као таква мало раде на општејугословенском курсу". Кадијевић се, при томе, залаже за офанзивнији наступ у народу, посебно у школама, факултетима и универзитетима, али не путем јавних гла-

сила, већ путем превазиђених облика и садржаја, посебно потенцирајући непосредне забавно-рекреативне активности у контактима са младима. И поред наведених проблема с којима се суочава друштво и армија, Кадијевић при крају излагања истиче да „ничим није доведено у питање чврсто опредељење наше Армије за социјализам, самоуправљање, братство и јединство, равноправност и несврстану политику". У тим и другим стратешким опредељењима, како закључује, „нема и неће бити никаквих колебања".

Вељко Кадијевић се, иначе, оштро супротстављао снагама које су радиле на разбијању Југославије. Врло одлучно је претио, али опет далеко од очију и ушију јавности, да ће се Армија, извршавајући своју уставну улогу, бескомпромисно борити за очување Југославије. На наведеној седници Војног савета и Комитета организације СКЈ у ЈНА, он је поред осталог рекао да „о задацима оружаних снага у одбрани земље, утврђених Уставом СФРЈ и савезним законима, не може бити никакве дискусије, нити било какве сумње у њихову спремност да те задатке ефикасно изврше на начин како је то Уставом СФРЈ и Законом о народној одбрани утврђено".

Годину дана касније, 22. октобра 1990, Кадијевић изјављује: „Разматрамо концепт могућег решења кризе војном акцијом, ако другог излаза не буде било. Надајмо се да до тога неће доћи, али планови морају постојати... Ако постоје варијанти незаконитог наоружања и противустановног издвајања из земље, мора постојати и варијанта спречавања".

Све то о чему је говорио Кадијевић, међутим, представљало је мртво слово на папиру јер, како ће касније догађаји потврдити, ЈНА се, због колебаљивости и неспособности војног врха, добрим делом и због издаје, без борбе повлачила пред паравојним формацијама, иако јој у том тренутку нису представљале нимало озбиљног војног противника.

Идеја југословенства

Кадијевић је у сваком погледу остављао утисак искреног заговорника идеје југословенства. Та идеја, говорио је он, која је комунисте довела на власт, представља трн у оку Немачкој због чега она настоји да је, као највећу препреку антикомунизму и на-

ционализму, што пре разбије. С тим у вези, он се на скупу у Корпусу нишких ваздухопловаца, где је боравио у пратњи генерал-пуковника Антона Туса, обраћа следећим речима: „Зна Свабо да му идеја југословенства представља највећу препреку у остваривању циљева за разбијање Југославије. Удружио би се и са самим ђаволом да је разбије, јер она му је главна опасност у остваривању тих циљева. А зашто му је она главна опасност? Зато што је то идеја на којој се може одржати ова земља, идеја која одражава братство, јединство и равноправност, која не угрожава ничију националност и која иде ка развијању заједничког, а не оног што раздваја. За Немце је зато опасна свака она партија која идеју југословенства ставља на прво место, наравно не формално као што је то случај код неких других странака и партија. Наша партија је на томе положила историјски испит и због тога одмах повезујем следеће што хоћу да кажем: ја очекујем да ће сви, пре свега комунисти у ЈНА, а онда и сви остали, максимално се заложити да успије и у својој средини и шире, партија која је у процесу формирања - Савез комуниста покрет за Југославију..."

Ни овог пута Вељко Кадијевић није испустио да говори о бескомпромисној борби војске против стварања паравојних формација. Поред оштрих тонова у односу на СР Немачку, он је и овог пута, бар на речима, био бескомпромисан у супротстављању стварања паравојних формација. И овом приликом отворено прети да ће такве формације и њихове челнике једноставно збрисати путем одговарајућих законских средстава. О томе сведоче и следеће речи нишким ваздухопловцима: „Један од најважнијих задатака који стоје пред нама, јесте да илегално и противзаконито створене војске у Југославији разоружамо и оне који су их створили пошаљемо на законску одговорност. Ја вам могу рећи да ћемо ми то учинити и то врло брзо – све по закону и ништа друго. На сву срећу то је и са становишта правног система у рукама војног правосуђа. У земљи може бити само једна војска. Све друге војске, без обзира под којом се фирмом буду стварале, не могу имати право грађанства".

Излагање генерала Кадијевића у Нишу у целини је, у организацији Службе за информисање, тонски и сликом снимила ТВ екипа „Заставе-филма". Предложено је да се део његовог обраћања ваздухопловцима преточи у шири телевизијски извештај и путем размене достави свим телевизијским центрима у земљи и већим медијским кућама у западним земљама. Нажалост, у складу са дотле устаљеном праксом предлог је одбијен, а снимљен материјал архивиран и смештен у „бункер" Војнофилмског центра „Застава-филм". Све се завршило на краћем извештају Танјуга који је раније припремљен у Кабинету савезног секретара за народну одбрану, а из Ниша телефоном јављено да је посета завршена и да Танјуг извештај може проследити својим конзументима.

Био је и то, дакле, један од многих пуцњева из празне пушке које је Кадијевић у то време, а чиниће то и касније, испаливао у правцу паравојних формација и оних који су их организовали и наоружавали. Познато је, наима, да ниједна паравојна формација није разоружана, нити је било ко од њихових челника процесуиран.

Министар одбране
Зоран Ђорђевић у
разговору са ко-
мандантом КоВ
Милосавом
Симовићем

Увежбавање спуштања ужадима из хеликоптера

Припадници Војске Србије на вежби „Словенско братство”

НОЋНИ СКОКОВИ ПАДОБРАНОМ СА ГАЂАЊЕМ

Трилатерална вежба отпочела је 6. јуна на полигону оружаних снага Белорусије у близини града Брест и трајала је до 15. јуна. Циљ вежбе, на којој је учествовало око 400 припадника белоруске војске, 250 припадника оружаних снага Руске Федерације и 50 припадника Специјалне јединице Војске Србије, јесте унапређење интероперабилности, међусобног разумевања и способности за извођење мултинационалних операција.

Министар одбране Зоран Ђорђевић боравио је у Белорусији, где је присуствовао завршним активностима трилатералне вежбе „Словенско братство 2017” и пријему који је поводом доласка почасних гостију приредио белоруски министар одбране генерал-потпуковник Андреј Равков.

У пратњи белоруског колеге, министар Ђорђевић обишао је камп у којем су смештени припадници Војске Србије који учествују на вежби, а потом је на полигону 38. гардијске десантно – јуришне бригаде у близини града Брест, пратио током протекле ноћи решавање компликованог задатка ослобађања преводнице од терориста и решавања талачке ситуације, као и акције спречавања пробоја терориста, уз ноћно гађање и ноћне падобранске скокове припадника оружаних снага Белорусије и Русије и Специјалне бригаде Војске Србије. Активностима на вежби су присуствовали и заменик начелника Генералштаба Оружаних снага Русије генерал-пуковник Александар Журављев и начелник Здруженог штаба Организације споразума о колективној безбедности (ОДКБ) Анатолиј Сидоров.

Министар Ђорђевић честитао је учесницима вежбе на успешно реализованим задацима и додао да је поносан на врхунску обученост припадника Војске Србије, који су раме уз раме са белоруским и руским колегама показали да су спремни за извршење комплексних борбених задатака.

У наставку посете, министар одбране је посетио 38. гардијску десантно - јуришну бригаду, где је представљен део обуке специјалних јединица, и 115. артиљеријско-ракетни пук, који у свом саставу има системе С-300.

Министри одбране Србије и Белорусије оценили су да је вежба „Словенско братство 2017” испунила очекивања и да је реч о одличном модалитету сарадње који омогућава размену искуства међу припад-

ницима елитних војних јединица. Ђорђевић и Равков сагласили су се да је сарадња у области одбране суштински унапређена у протеклом периоду и да је достигла висок ниво општих и политичких односа

две пријатељске земље.

Министар Ђорђевић још једном је поновио да је јачање оперативних и функционалних способности наше војске основни циљ Министарства одбране.

Међународна вежба „Платинасти вук 17”

Са отварања вежбе
у бази „Југ”

ОПЕРАЦИЈА ОЧУВАЊА МИРА

Увежбавана употреба несмртоносног оружја, затим процедуре приликом ангажовања у мултинационалним операцијама и радњама и поступцима у међународном окружењу

Свечаном церемонијом отварања, 12. јуна је у бази „Југ” почела међународна вежба „Платинасти вук 17”, која је реализована у од 12 до 23. јуна. На вежби је учествовало око 450 официра, подофицира и војника оружаних снага САД, Уједињеног Краљевства, Босне и Херцеговине, Бугарске, Мађарске, Македоније, Црне Горе, Словеније и Србије.

Вежбу је отворио пуковник Слободан Стопа, командант Четврте бригаде Копнене војске, уједно официр за планирање вежбе. Пуковник Стопа поздравио је све

учеснике вежбе и пожелео пријатан боравак на бази „Југ” и полигону „Боровац” и успешно извођење вежбе у наредне две недеље.

– Као домаћини, потрудићемо се да вам, кроз посету значајним историјским споменицима и Спомен соби Четврте бригаде Копнене војске, представимо Војску Србије и Републику Србију – рекао је пуковник Стопа и поручио да се ова вежба изводи у мултинационалном окружењу, што је одлична прилика за стицање и размену нових искустава припадника војски партнер-

Живот из дана у дан

ВОЈНИ ПЕНЗИОНЕРИ 13 ГОДИНА НА ЧЕКАЊУ

Уколико не успеју да реше проблем укидања привремено
умањених пензија и наплате дуг – обратиће се Европском
суду за људска права

„Један од корака у том правцу јесте и активније учешће у раду Организације споразума о колективној безбедности. Због тога намеравамо да у блиској будућности из статуса посматрача у тој организацији пређемо на ниво активног учесника“, рекао је Ђорђевић.

Током боравка у Белорусији, министар одбране посетио је Меморијални комплекс „Брестска

тврђава – херој“ и положио венац на Споменик страдалим заштитницима Брестске тврђаве уз почасни строј припадника Специјалне бригаде.

Трилатерална вежба „Словенско братство 2017“ отпочела је 6. јуна на полигону оружаних снага Белорусије у близини града Брест и трајала је до 15. јуна. Циљ вежбе, на којој је учествовало око 400 припадника белоруске војске, 250 припадника оружаних снага Руске Федерације и 50 припадника Специјалне јединице Војске Србије, јесте унапређење интероперабилности, међусобног разумевања и способности за извођење мултинационалних операција.

Извор:

Сајт Министарства одбране РС

ских земаља.

У вежби која ће се изводити по темама „Тактике, технике и процедуре у мултинационалним операцијама - неубојито оружје“ и тактичка вежба „Операција очувања мира“, припадници војски земаља учесника увежбаваће се у употреби несмртоносног оружја, процедурама приликом ангажовања у мултинационалним операцијама и радњама и поступцима у међународном окружењу.

Циљ вежбе је био да унапреди интероперабилност, међусобно разумевање припадника војски партнерских земаља на тактичком нивоу у току извршења операције подршке миру у мултинационалном окружењу.

Министар Ђорђевић је, дочекујући амерички контингент од 80 припадника на београдском аеродрому истакао да је „Платинасти вук 17“, веома битна војна вежба за Србију јер ће допринети јачању оперативних и функционалних способности Војске Србије.

Свечаном отварању вежбе „Платинасти вук 17“ присуствовали су и пуковник Горан Стаменковић из Команде Копнене војске, руководилац вежбе пуковник Слађан Стаменковић, командант Центра за обуку јединица за мултинационалне операције потпуковник Бранислав Стевановић и команданти јединица из Бујановца.

ИЗВОР:

Сајт Министарства одбране РС

Најстарији суграђани чекају увећани износ чека (Фото Драган Јевремовић)

Због немогућности да пониште Закон о привременом умањењу пензија од октобра 2014. године и чињенице да већ 13 година не могу законски да им се ускладе пензије, један број чланова Удружења војних пензионера Србије затражио је организовање протеста.

Удружење се није одрекло мирних протеста и биће организовани ако се проблеми не реше правним путем. Уколико Уставни суд и Народна скупштина Србије одбаце наше предлоге, обратићемо се представком Европском суду за људска права. Јер, од 2004. године па до данас већина војних пензионера води судске спорове како би им пензије законски биле повећане – објаснио је на седници Љубомир Драгањац, председник годишње скупштине овог удружења.

Војне пензионере највише погађа то што нико од надлежних не помиње када би могло да дође до укидања привремено умањених пензија.

– Законом о привременом начину исплате пензија војним пензионерима примања су смањена и до 21 одсто. Фонд ПИО нас је обавестио да су пензије смањене за 702.231 пензионера и да се месечно исплати мање око две милијарде динара. У Србији има 1.005.461 пензионер чија је пензија мања од 25.000 динара. Због тога је Удружење за укидање овог закона поднело Уставном суду две иницијативе. Прву 2015. године која је прегласавањем одбачена. А по другој, поднетој у априлу 2016. године, још се није одлучивало – истакао је Драгањац.

Удружење је у новембру 2016. Народној скупштини поднело иницијативу за доношење закона о престанку важења Закона о привременом уређивању начина исплате пензија и Закона о изменама Закона о ПИО.

Законом о привременом начину исплате пензија војним пензионерима примања су смањена и до 21 одсто

– Тек недавно, када је захтев поново поднет, из Народне скупштине је стигао апсолутно неприхватљив одговор. Наведено је да је иницијатива достављена у папирном, а не у електронском облику, па потписи нису могли да се провере. Замера нам се и прекорачење законског рока од седам дана, колико може да прође од започињања прикупљања потписа па до њиховог окончања – каже Драгањац и додаје да су потписи прикупљени у законском року.

Дакле, учињено је све да се иницијатива не разматра по хитном поступку, односно да се уопште не разматра, тврди он.

– Изненађени смо поступком највишег органа власти у односу на достављену иницијативу. Несхватљиво је да су се послужили оваквим манипулацијама, а то се посебно односи на изјаву да су нам уручили компакт-диск са табелом за потписе, што није тачно. Делегацији која је предала потписе није стављена ниједна примедба, нити јој је било шта од материјала предајемо. Председници Народне скупштине смо још 15. маја 2017. доставили захтев да се на једној од првих наредних седница поступи по наведеним предлозима – каже први човек удружења.

Ово, међутим, није једини проблем војних пензионера. Дуг по основу делимичног усклађивања пензија од 1. 8. 2004. до 1. 12. 2007. године још није наплатио велики број њих. И поред апсолутне застарелости, захваљујући великом разумевању фондова ПИО и СОВО, омогућено је покретање судских спорова и сви који су у 2016. и 2017. поднели тужбе дуг су наплатили. Неопходно је да сви они који још нису поднели тужбе то учине што пре, јер нико не зна докле ће ова могућност моћи да се користи.

Јасна Петровић Стојановић
Извор: Политика

Наша
осматрачницаДВА ФОНДА,
ДВА АРШИНА

Отишао недавно корисник здравствених услуга у ВМЦ Нови Београд да после три-четири године провери диоптрију. Очни лекар га је примио онако како и доликује: био је чак детаљнији од онога што је захтевао пацијент. Проверио је и очни притисак, загледао дно ока... Речју учинио је комплетан офталмолошки преглед. На основу утврђене диоптрије лекар је пацијенту преписао двоје наочара. Једне за даљину, друге за читање.

Следећи корак била је овера рецепта у Фонду СОВО. Није било великог реда испред канцеларије у којој се оверавају рецепти. Надлежна службеница је тај папир провела кроз деловодство и док би дланом о длан оверила рецепт. На питање пацијента колико од вредности наочара „покрива“ Фонд СОВО, добио је одговор – 150 динара и то само за оквир. Захвалио је на „великодушности“ Фонда и вратио рецепт, јер је добро упознат да је та надокнада у цивилном здравству значајније већа.

Службеница је рецепт одложила у касу. Здравствени осигураник је био пренеражен видевши повећу хрпу враћених рецепата. Дакле, није једини који је на тај начин реаговао.

Копкало га је то, па је почео да се распитује код колега када су последњи пут у Фонду СОВО усклађиване висине надокнада. Утврдио је, наиме, да су партиципације за разна помагала нивелисане далеке 1994. године. Прошло је, дакле, 23 године, цене су лагано клизале, а надокнада је све време мировала.

Удружење војних пензионера Србије, поступајући по захтеву корисника здравствених услуга, неколико пута је иницирало потребу да се учешће Фонда СОВО приликом набавке помагала усклади са прописима који важе у цивилном здравству, односно да се надокнада повећа сразмерно повећању цена. Међутим надлежни су остали глуви на све те оправдане и легитимне захтеве.

Како то функционише у цивилству, најбоље говори податак да су партиципације за наочаре, слушне апарате, протезе, ортозе и друга помагала у Републичком фонду здравственог осигурања (РФЗО) усклађене у априлу ове године. Тако надокнада за наочаре износи 10 одсто од утврђене цене за наочаре, док за друга помагала, партиципација РФЗО износи и до 30 одсто од цене конкретне предмета.

Што се пара потребних за субвенционисање помагала тиче, средства би могла да се обезбеде тако што би се, у складу са прописима, укинула давања за боловања активних припадника МО и ВС до месец дана и те паре усмериле за помагала и лекове. Време је за конкретну акцију.

З. ПЕШИЋ

ПОГЛЕДИ: Звонимир Пешић*

Да ли ће месечна примања бити враћена на ранији ниво

ПЕНЗИОНЕРИ У ДРУГОМ ПЛАНУ

Популација трећег доба с правом очекује да у најављеној прерасподели суфицита у државном буџету најпре пензионерима буду враћена примања на ранији ниво, па да се тек онда увећају плате запослених у јавном сектору. Тиме би, донекле, била задовољена правда.

Законом о привременом уређивању начину исплате пензија погођено је 702.231 грађана Србије који су окончали радни век. Многи од њих доведени су на ивицу опстанка јер им примања не покривају ни елементарне egzистенцијалне потребе. У историји Србије су тако први пут смањене пензије.

Када је Народна скупштина Републике Србије 2015. године одлучивала о начину за уравнотежење државног буџета, пропуштена је прилика да се упоредо са смањивањем пензија сачине социјалне карте пензионера. Наиме, у пракси није исто ако у породици један сурпужник прима пензију или њих двоје. Такође нису у једнаком положају породице у којима деца раде или су незапослена, а зна се да су последњих година, по основу лоше спроведене приватизације, на десетине хиљада запослених остали без парчета хлеба. Многи пензионери, уз своју децу, издржавају и унуке.

Свесни свог друштвеног положаја, пензионери све чешће иступају са тезом да су грађани другог реда. Терет реформи и стабилизације пао је на нејака плећа грађана трећег доба. Док су у јавном сектору плате линеарно смањене за десет одсто, дотле се од зарађених пензија, не рачунајући утврђену основу од 25.000 динара, одузима 20 и 25 одсто. С друге стране, терет фискалне консолидације подноси само део пензионера. Зар од оних који имају месечна примања до 25.000 динара, а таквих је према подацима РФ ПИО с краја марта ове године, укупно 1.005.461, није могло да се одузме макар само по један одсто, или један динар по особи, па да и њих испуни осећање поноса да су, сразмерно својим могућностима, допринели оздрављењу јавних финансија. И још нешто: сваки новим повећањем месечних принадежности ствара се све већа уравниловка међу пензионерима. Да ли је праведно да готово истоветан износ пензија имају они који су мање уплаћивали у пензиони фонд и они који су, током деценија рада, у заједнички фонд алиментирали веће износе. Зашто би се боље награђивали они који су мање допринели стварању друштвеног производа, односно они који имају нижу школску спрему? Држава може и треба да помогне сиромашне пензионере мерама социјалне политике, а не стварањем две категорије грађана из исте друштвене групе.

Просечна плата у Србији крајем марта ове године износила је 47.814 динара, а просечна пензија – 23.977 динара, дакле већа је више него двупло у односу на просечну пензију. И док су плате у јавном сектору, после смањења од 10 одсто, повећањем у два наврата, доведе на ранији ниво (некима и више од тога), дотле су пензије само симболично порасле, најпре 1,25 одсто, а потом 1,5 одсто. То усклађивање практично је потопљено дејством инфлације. Само минуле јесени зиме, на пример, пољопривредни производи поскупели су за око 10 одсто, а велики број производа широке потрошње пуцајући добија више цене.

Чињенице упућују да се онима којима је највише одузето (пензионери са месечним примањима већим од 25.000 динара), најмање се враћа. Онима који имају највише (запослени у јавном сектору) најмање је закинуто. Док гледано из угла Устава и закона не постоје гаранције за висину плата у јавном сектору, дотле су пензије готово заштићене, јер су грађани трећег доба током деценија рада свесно издвајали за „старе дане“. Зато би и требало да имају предност код повлачења потеза Владе, безаких за увећање месечних примања.

Популација трећег доба с правом очекује да у предстојећој прерасподели „суфицита“ у државном буџету најпре пензионерима буду враћена примања на ранији ниво, па да се тек онда увећају плате запослених у јавном сектору. Тиме би, донекле, била задовољена правда. Ако се аналитички размотре поруке упућене јавности са Владиног нивоа (ових дана) да ће плате у јавном сектору бити повећане за 10 одсто, а пензије значајно увећане, међу пензионерима кружи уверење да засигурно њихова месечна примања неће бити увећана за исти проценат као запосленима у државној управи. Поставља се и питање да ли су државни чиновници у Министарству финансија свесни чињенице да је огромном броју пензионера, који имају више него упола мања примања од колега који су у радном односу, месечна примања умањена за више од 15 одсто у односу на ранију пензију. Није мали број ни оних који примају зак за 20 одсто мању пензију од оне пре три године.

После одбијања уставне иницијативе да се спорни закон о смањењу пензија прогласи неуставним, Уставном суду Србије је поднета нова иницијатива на две околности: најпре да, осим у наслову закона, привременост исплате пензија ничим није дефинисана (омеђена) у параграфима и да је члановима Закона о привременом уређивању начина исплате пензија оштећенима онемогућено вођење управног спора. Стога је велика одговорност пред највишом правном инстанцом у земљи да непристрасно искаже ко је у праву: држава или пензионери.

Мада се говорило да ће мере консолидације државног буџета важити до краја 2017. године, то јест док траје аранжман са Међународним монетарним фондом, ни Влада Републике Србије, а ни Народна скупштина се, за сада, не изјашњавају да ће крајем године престати да важи можда најспорнији закон у историји Србије. Време је, можда, да искажу намере, макар у апроксимативном облику, то јест ако се до краја године оствари план, од почетка 2018. године биће укинут Закон о привременом уређивању начина исплате пензија.

Било би то у складу с начелима правне државе.

*Главни и одговорни уредник „Војног ветерана“
Извор: Политика

О књизи која изазива пажњу
стручне јавности

„НЕУНИШТИВОСТ” АМЕРИЧКЕ РУСОФОБИЈЕ И СРБОФОБИЈЕ

Студију *Хегемонистичка политика и стратегије
безбедности Сједињених Америчких Држава (САД)*
после Другог светског рата објавило је
Удружење писаца Поета из Београда

Постоји обилје књига чија је тема америчка политика и стратегија, које су често сензационалистичког карактера или су пак недовољно оригиналне и научно крхке. Оно што недостаје јесу квалитетне научне студије о вишеструкој испреплетаности, односно узрочно-последичној међузависности америчке хегемонистичке политике и стратегија националне (државне) безбедности у глобалном смислу. Мало је стваралаца који су се озбиљно ухватили укошта са том изазовном темом, потковани само научно валидним тезама и закључцима.

Теоретичар који се већ четири деценије бави трагањем за одговорима у вези са америчком политиком и стратегијама (ванредно је завршио Факултет политичких наука у Загребу 1978. године, где је службовао као официр и на истом факултету магистрирао, Смер међународни односи), аутор је више запажених научних радова у часописима за друштвену теорију и праксу. коаутор у неколико научних пројеката из области морала, филозофије и међународних односа, професор за предмете *Морал војске* и *Филозофија* на војним академијама у Рајловцу и Београду, неустрашиви витез у одбрани вековних српских огњишта од агресора, јесте магистар Вукота Вртикапа, потпуковник у пензији. Он је ових дана широкој читалачкој јавности подарио књигу *„Хегемонистичка политика и стратегије безбедности Сједињених Америчких Држава (САД) после Другог светског рата* (издавач књиге је Удружење писаца Поета из Београда). Ова научна монографија плод је дугогодишњег искуства аутора и представља раритет, што је несвакидашње у стручном и објективном сагледавању комплексног и деликатног феномена.

Покушаји стварања јединственог царства

Књига је обима 190 страна и садржи уводне напомене, четири тематске целине: „Основни циљеви и задаци глобалне политике Сједињених Америчких Држава после другог светског рата”, „Основне карактеристике стратегија безбедности Сједињених Америчких Држава после Другог светског рата”, „Научно, правно и политичко образлагање новог светског поретка” и „Покушаји освајања света, стварање јединствених царства, светских поредака и система колективне безбедности ради очувања мира у свету”, закључак, репрезентативан број домаћих и страних извора литературе и 11 прилога.

Аутор је у уводном делу, навођењем става енглеског нобеловца Џозефа Радјарда Киплинга „Исток је исток. Запад је запад. И они се никада не могу наћи заједно”, наговести суштину целокупног садржаја студије.

У првој целини књиге регистровани су и размотрени основни циљеви спољне политике САД, који, у сажетом смислу, одражавају обезбеђивање услова за неспутану експанзију америчког монополистичког капитала и демократије у свету и савладавање испољених отпора суверених и несувверених ривала, партнера, противника и непријатеља, усклађеном употребом свих средстава, укључујући наглашену претњу употребом нуклеарног оружја.

Друга целина књиге обухвата хронолошки приказ и комплексну анализу стратегија националне (државне) безбедности САД од 1945. године до данас. Резултати анализе преточени су у релевантне закључке који првенствено дешифрирају компетентност америчког врховног менаџмента. Она (компетентност), пре свега, огледа се у усвајању одговарајућих стратегија ради остваривања спољнополитичких циљева, али и у еволуционом и/или револуционарном ажурирању актуелне стратегије, с циљем да рационалном офанзивном употребом сопствених ресурса оптимално остварују и оснажују свој међународни положај. Студиозна анализа поменутих стратегија препознаје, с једне стране, подударност вишевековног римокатоличког и вишедеценијског америчког хегемонизма према православним сло-

венским народима, и са друге стране, НАТО-а као основну снагу за реализацију хегемонистичких циљева, не губећи из вида успостављање неформалних коалиција са радикалним исламистима. Тиме, аутор аргументовано разоткрива генезу и „неуништивост” америчке русофобије и србофобије, која је евидентна и после победе у тзв. хладном рату над идеолошким „руским медведом” и агресијом НАТО-а на СР Југославију ради награђивања албанских терориста лажном државом Косово на територији Републике Србије.

Војно мешетарење широм света

У трећој тематској целини, аутор, критичком анализом квалитетног узорка политичких, правних и научних гледишта поборника/промотера тзв. новог светског поретка, којег у крајњем поистовећују са наводно супериорним америчким вредностима и начином живота („демократија и поштовање људских права”), основано закључује да је реч о аморалном и противзаконитом континуалном покушају САД да замаскирају своје невојно и војно мешетарење широм света и тиме угрожавање међународног мира и безбедности.

Четврти део књиге представља логичан, али упозоравајући наставак треће целине. Наиме, сажет преглед обрађених покушаја у историји људског друштва ради успостављања „светског поретка” по свом укусу и аршину, указује да су били неуспешни, а њихови поборници (империје) су се распадале, неке због унутрашњих слабости, друге због несавладљивог отпора у окружењу, а најчешће комбинацијом унутрашњих и спољних фактора. Аутор књиге упозорава на то да су заговорници успостављања „новог светског поретка” чинили комбиноване напоре ради злоупотребе постојећег система колективне безбедности у незајажљиву сврху.

Вукота Вртикапа је своја знања, искуства и запажања о констатно актуелној теми - хегемонистичкој политици и стратегији САД после Другог светског рата, преточио у изузетно штиво. У студији се налазе одговори на многа деликатна питања о америчком хегемонизму. Несумњиво, највећу пажњу заслужује одговор на најделикатније питање: зашто и како амерички хегемонизам систематски напада идентитет Српства и прети Балкану да и у блиској будућности задржи експлозивни назив „буре барута”. Стога, основано је претпоставити да ће студија заокупити пажњу особа које се професионално баве пословима националне безбедности, као и оних у образовно-васпитној и информативној сфери. Заправо, свако ко намерава да стекне одговарајућа сазнања из домена безбедности или да оснажи постојећа, такву могућност пружа ова студија.

Проф. др **Милан Мијалковски**

Излет Нишлија у Раваницу и Јагодину

ТРАДИЦИЈА И ЛЕПОТЕ

Градска организација УВПС Ниш, као и сваке године, од маја месеца успешно организује једнодневне излете у ближу и даљу околину, са циљем угоднoг дружења и одмора, те упознавања са историјом наше земље, њеним знаменитостима и природним лепотама.

Овога пута за излет је изабран манастир Раваница, а затим Јагодина са околином.

Манастир Раваница лежи у подножју Куцајских планина. Опасан зидом са седам кула, тај манастир је вековно место ходочашћа али и симбол култа кнеза Лазара. У њему и око њега настале су песме о Боју на Косову, о Милошу Обилићу, Ивану Косанчићу, а најлепше о кнезу Лазару и кнегињи Милици. Колико кнез Лазар значи Србима говоре и бројне похвале испеване њему у част, а најпознатија је Јефимијина „Похвала кнезу Лазару“ извезена златним коцем на црвеној свили, а намењена је за покров кивота светог кнеза Лазара.

Манастир Раваницу са црквом Вазнесења подигао је кнез Лазар између седамдесетих и осамдесетих година 14. века. После Косовске битке и Лазаревог погубљења, на Видовдан 1389. године и преноса његових моштију из приштинске цркве Вазнесења у Раваницу 1392. године, манастир постаје место ходочашћа и жижа око које се ствара култ кнеза Лазара, косовског мученика, а затим и његових сабораца.

Живопис у Раваници је веома оштећен.

Читави делови зидова данас су без фреска. Многе преостале композиције су избледеле, отрвене са зидова, али је још увек јасна мисао-водиља творца њене целине. Када је у питању избор иконографских тема, ни у једној нашој цркви, ни пре ни после Раванице, он није тако тесно повезан са богослужењем. Литургијска концепција почиње већ декорацијом купола и поткупних простора, а не завршава се ни у олтарском простору и деловима цркве који се користе при богослужењу - присутна је у целој декорацији.

Јагодина, Светозарево, град Ђурана је насеље у Поморављу које се веома успешно уклопило у савремене токове и сврстава се у градове са најбоље решеним проблемима који тиште становнике. Некада је ту била индустрија каблова, индустрија пива са чувеним ликом на флаши... Данас је Јагодина нешто друго. То је град где се стално гради, где инвеститори радо долазе, јер добијају најповољније услове, што омогућава да се град развије у свим елементима.

Довољно је само споменути Зоолошки врт, Музеј воштаних фигура и Аква парк, па да слика о Јагодини постане блиставо јасна.

Учесници излета били су изузетно задовољни организацијом, а дали су корисне предлоге за будуће излете.

Мр М. Пантелић

Радно председништво
лако је обавило задатак

Фото: С. Шабановић

Из УВП Зрењанин

БРЖЕ
РЕШАВАТИ
ПРОБЛЕМЕ

Општинска организација УВПС Зрењанин, недавно је одржала седницу редовне годишње скупштине. Уз велики одзив чланова Скупштине, у просторијама ресторана „Заплет“ у Зрењанину, скуп је отворио председник Душко Мајкић, који је поздравио присутне чланове и госте, а онда је минутом ћутања одата почаст 22 преминулих чланова општинске организације од последње седнице скупштине.

Опширан и садржајан извештај о раду Општинског одбора, за протеклу годину дана, поднео је председник Душко Мајкић, при чему се посебно осврнуо на проблеме у здравственом, социјалном и стамбеном обезбеђењу.

Извештај о раду Надзорног одбора поднео је Сабрија Шабановић, председник одбора а План рада за 2017. годину изнео је Лазар Дубравац, секретар Општинског одбора. Оба извештаја као и План рада усвојени су једногласно.

Велики допринос успешном раду скупштине допринео је председник ИзОд ГО УВПС Зоран Вучковић, који је детаљно информисали присутне о раду органа Удружења и напорима које су чинили у протеклих годину дана на побољшању статуса и решавању нагомиланих проблема у борби за остваривање стечених права КВП и за очување јединства организације, о новинама из области стамбеног збрињавања, а и о низу других актуелности.

Допринос раду Скупштине дали су и гости: начелник центра МО Зрењанин потпуковник Радован Јазић, Горан Јовановић из Средњебанатског управног округа, Тања Дуловић, из Филијале ПИО Зрењанин, директор Јасмина Живојин-Сељин и начелник ПИО Славица Денда, из удружења РВИ и породица погинулих бораца Эрне Денч и Јелица Ердџан.

За успешну сарадњу и афирмацију УВПС додељене су и захвалнице: Команди за развој Банатске бригаде, Месном одбору удружења пензионера МЗ „Д. Обрадовић Зрењанин, Браниславу Жебелану и Радоју Бандовићу.

Након званичног дела, у складу са традицијом, настављено је заједничко дружење.

Л. Д.

Шта се пре неколико година
догодило у Војном музеју

ДОБРО ПИТАЊЕ,
ОДГОВОР ПРАВИ

Интернетом кружи занимљива догледовштина која говори о односу наших професионалаца према западном војно-политичком савезу. Нисмо били у прилици, какав је ред, да наведе проверимо већ смо похитали да ову ин-

формацију поделимо са вама, поштовани читаоци.

Ево шта се то ваља светском информативном мрежом:

Након бомбардовања НАТО-а Србије 1999. године, један амерички генерал посетио је Војни музеј у Београду.

Генерал је питао једнога од кустоса музеја, српског официра, да ли је било тешко ратовати против највеће силе на свету?

Официр је одговорио:

„Не знам, никада нисмо били у рату са Русијом!“

Сусрет припадника 19. класе СТВШ

ЕМОЦИЈЕ НИСУ МАЊКАЛЕ

У Јагодини су се од 26. до 28. маја сусрели припадници 19. класе СТВШ (генерација 1970-1974. године) која се у то време школовала у Загребу. По завршетку школовања те давне 1974. године упућени су у јединице тадашње ЈНА.

Ово је већ девети сусрет класића. Све је почело пре девет година у Хлебинама код Копривнице. Том сусрету присутно је двадесетак припадника. Следећи сусрет организован је у Светом Мартину на Мури код Вараждина. Уследила су три сусрета у Загребу. Затим је домаћин био Осијек, па Београд, прошле године – Нови Сад.

Сваке године број класића који присуствују сусрету се повећавао, тако да је ове године постигнут рекорд. Бројка је четвороструко повећана у односу на први сусрет, а организатори – Звонко Ђурић, Ненад Илић и Света Вучковић – потрудили су се да што више људи контактирају преко друштвених мрежа.

Учесници сусрета посетили су туристички комплекс Поток, Музеј Воштаних фигура и Зоолошки врт. Сусрет је материјално подржала и општина Јагодина. Буквално сваки гост је отишао из Јагодине препун емоција. Дружење је организовано у хотелу Wing.

Следећи сусрет 19. класе одржаће се у Црној Гори у Бару, последње суботе у мају 2018. године.

С. Вучковић

Пожаревљани на Старој планини

ЛЕПОТИЦИ ПРИРОДЕ У ПОСЕТИ

У организацији Удружења војних пензионера града Пожаревца, недавно је организована дводневна посета Старој планини.

Почело је укрцавањем излетника у аутобус код Саборне цркве подно Чачалице.

По пристизању у етно село „Стара планина“, у месту Кална, домаћини су госте из Браничевског округа дочекали срдечно. Сместили су војне пензионере по собама, а потом приредили ручак. Уз разне ђаконије, обезбеђена

је и музика „у живо“. После ручка и кратког одмора, организован је шетње пропланцима и берба лековитог биља. Чист ваздух и прелепа природа излетницима су пружили потпуно задовољство.

У вечерњим часовима организована је забава. Вече је било испуњено музиком, игром и плесом, што је допринело изузетном расположењу присутних.

Други дан је протекао у обиласку водопада „Бигард“ и шетњи у природи дуж потока. Уследила је потом посета Сокобањи.

Заслуга за леп провод припада домаћину и особљу етно села „Стара планина“ Данијели и Горану Крстићу, Снежани и Алекси Гојковић, а и Маји Томић

Д. Страхинић

Из активности шабачких војних пензионера

ШЕТЊА ФРУШКОМ ГОРОМ

Недавно су војни пензионери Шапца били на до сада најзанимљивијем излету – посетили су четири манастира на Фрушкој Гори: Светог Василија, Петковицу и Шишатовца, из XVI века и Кувеждин из XV века. Током излета посетили су и музеј *Сирмијум* у Сремској Митровици.

У групи војних пензионера, као гости који међусобно највише сарађују, били су у име СУБНОР-а Шабац Влада Нинковић и Милета Томић.

С посебном пажњом излетници су разгледали манастирске фреске, које на специфичан начин говоре о историји српског народа, а утиске су им употпунили свештеници казивањима о историји и времену њиховог настанка. За посетиоце манастира посебно је било интересантно сазнање о избору места на коме је подизан манастир – да је заклоњен од освајача и пљачкаша а да има све услове за даље очување српства, живота и опште културе. Посебно плени гостопримство свештеника и монаха.

Учесници шетње по Фрушкој Гори пуни су пријатних утисака и много нових сазнања из историје нашег народа. Имајући на уму чињеницу да је Фрушка гора „пуна“ манастира, договорено је да се организује још неки излет и посете остали манастири на тој планини.

За добру и садржајну организацију излета заслуге припадају Драгу Крсмановићу, члану ГО УВП Шабац.

У музеју *Сирмијум* у Сремској Митровици одржан је својеврстан час из историје. Чудно је да су пре више од две хиљаде никле грађевине које и даље одолевају зубу времена. И а данас се сматрају као модерно техничко достигнуће. То су пре свега зидине, објекти разне намене, водовод, канализација, грејање, палате, украси у виду мозаика, и још много тога. Свако ко је заинтересован да види на једном месту део наше цивилизације, треба да посети Сремску Митровицу.

Стеван Стојановић

Једнодневни излет крушевачких војних пензионера

ЗАНИМЉИВО, ПОУЧНО, ПРИЈАТНО

Орадски одбор Удружења војних пензионера Крушевац, за кориснике војне пензије и чланове породица организовао је 18. јуна једнодневни излет. План путовања је гласио: посетити манастире Сопоћани и Ђурђеви ступови, а правац путовања – Крушевац, Трстеник, Краљево, Долина јоргована, Ушће, Рашка и Нови Пазар.

У раним јутарњим сатима, раздрагана дружина кренула је пут Новог Пазара, а за све време путовања, водич је био председник МО Брус Зоран Миловановић, који се за ову прилику изузетно добро припремио, практично није испустио микрофон, представљајући занимљиве детаље током путовања.

Током старог века око Западне Мораве

која се често спусти испод његових темеља и прекрива целу долину. Није познато ко га је подигао, а први писани подаци о њему потичу из 14. века. Свих седам кула града, чији је заштитник Свети Ђорђе, сачуване су до данас. Подигнут је на стрмој литици, 150 метара изнад нивоа Ибра, на крајње неприступачном терену – са три стране окружен реком. Изузетан је по томе што представља класичан пример српске средњовековне војне архитектуре. За пешаке је приступачан само са западне стране, па пењање до старе тврђаве кривудавим стазама и прелазак преко висећег моста представља праву авантуру.

После два и по сата вожње долазимо у Рашку и правимо кафе паузу и заједнички ручак.

Након краћег одмора, пут настављамо према Новом Пазару.

У току разгледања манастира Сопоћани, монаси су посетиоце детаљно обавестили о хронолошким записима овог манастира. Име је добио по реци Сопоте. Та реч у старом српском језику означава место изворишта, а њих је било, а и сада их у крају има на десетине. Одатле као изворишта понорнице потиче река Рашка, притока Ибра.

Манастир Сопоћани посвећен је Светој Тројици. Основао га је краљ Урош Први. Црква је изграђена 1260. године. Сопоћанске фреске, настале између 1263. и 1268. године дела су највећег домета у монументалном сликарству 13. века не само у средњовековној Србији, него и на целом подручју византијске уметности тог периода. Неки чланови краљевске породице су сахрањени у манастиру.

Кратко после косовске битке, манастир је претрпео разна разарања и обновљен је за време деспота Стефана. Црква је запустела 1698. године и била је у рушевинама све до 1925. године, када је реконструисана. Због изузетне вредности, манастирски комплекс (заједно са комплексом Старог Раса) УНЕСКО је уврстио на листу светске културне баштине 1979. године. Након куповине брошура и црквених реликвија, дружина је кренула да посети манастир Ђурђеви Ступови.

Задужбина Стефана Немање

Манастир Ђурђеви Ступови у Расу основао је први српски владар и оснивач српске државе Стефан Немања 1170. – 1171. године, како се наводи у сачуваном ктиторском натпису који је био уклесан изнад главног портала цркве. Изграђен је на самом врху брда крај старог Раса и својом локацијом заузимао је истакнут положај у централном

региону Немањине управо засноване државе са Расом, као престоницом. Посвећен је Светом Георгију (Ђорђу) и представља задужбину, која је израз захвалности светитеља који је њеном ктитору Стефану Немањи помагао у ратовима и ослободио га из заточеништва, како су то забележили његови средњовековни биографи.

На прочељу цркве био је симетрично постављен пар монументалних кула – звоника приморског типа, какве су у то време грађене на јадранској обали, чија је висина досезала око 20 метара и по којима је манастир добио име Ђурђеви Ступови (столпи – куле).

Као једна од краљевских задужбина и монашких заједница са највећим угледом и привилегијама, Ђурђеви ступови су заузимали највиши ранг у држави Немањина током 13. века, одмах уз Хиландар и Студеницу.

Манастир је током векова тешко оштећен и готово уништен, најпре од Турака у ратовима у 17. веку, када је претворен готово у рушевину, а коначно разарање доживео 1912. године током борби за ослобођење Новог Пазара и у Другом светском рату 1941. године. Од славне монументалне Немањине задужбине из 12. века, остале су само рушевине. Монаси су напустили манастир у 17. веку и у њему се од тада богослужење није обављало.

Након археолошких истраживања и предузетих радова обављених после Другог светског рата вршени су опсежни конзерваторско-рестаураторски радови под вођством архитекте проф. др Јована Нешковића који је израдио план за рестаурацију манастира (1960. – 1982.). Изградња нових конака и пратећих објеката у манастиру окончана је 2002. године, када је на Ђурђевдан (славу Светог Ђорђа) у манастиру обновљен монашки живот и успостављено редовно богослужење, након што је више од три века прекинуто. Даља обнова манастира је у току.

Након посете манастира дружење је настављено у ресторану у Рашкој.

мр Александар Симоновски

живело је илирско племе Трибали. Римљани су ове просторе освојили у првом веку нове ере. У трећем веку на тај простор доноси је винова лоза, чиме је виноградарство кроз векове постало једна од најзначајнијих делатности становништва. Први писани помен Трстеника се налази у Лазаревој повељи из 1381. године.

У Долину јоргована водич почиње: српски краљ Урош Први Немањић желео је да на посебан начин дочека своју будућу супругу принцезу, Јелену Анжујску, па је наредио да се пре њеног доласка, дуж неприступачне долине Ибра посади прелепо цветно дрвеће, како би је подсећало на њену родну Провансу. У долини реке Ибра и Рашке, од Краљева па на југ, до испод Новог Пазара, рођена је српска средњовековна држава. Јелена Анжујска је допринела културном успону Српске средњовековне државе. На двору је имала прву библиотеку и подстицала је преписивање књига у манастирима. У браку са краљем Урошем, трећим сином Стефана Првовенчаног, Јелена је родила два сина Драгутина и Милутина.

Црква је Јелену после смрти канонизовала као светницу, а у њену част се већ 10 година почетком маја одржава међународна манифестација „Дани јоргована“, када осим краљева оживе средњовековни град Маглић и манастир Жича.

Чудесан Маглић

Наилазимо на Маглић и Зоран наставља: средњовековни град – тврђава Маглић, да је назив добио, претпоставља се, по магли,

Помен јунацима Боја на Чергу

ЖРТВОВАЊЕ ЗА СЛОБОДУ СВОГА НАРОДА

Председник МО Ђеле Кула Иван Милошев, члан МО Драго Вуковић и члан Градског одбора УВПС ГрОр Ниш др Витомир Панчић присуствовали су литургији у помену јунацима Боја на Чергу. Бој који се одиграо 31. маја 1809. године, један је од најтрагичнијих оружаних сукоба у из доба Првог српског устанка. Вођа српске војске био је војвода Стеван Синђелић, а турску војску је предводио Хуршид паша. Око 40.000 Турака било је стационирано у нишкој Тврђави, док је малобројнија српска војска имала 18.000 људи.

Када су бројније турске снаге продрле у шанац, Стеван Синђелић је пуцао из кубуре у подземни магацин барута. Тада су на-

Зрењанинци у Челареву

ПИВО – ДЕЛО ПОРОДИЦЕ ДУЊЕРСКИ

Корисници војне пензије из Зрењанинске општинске организације војних пензионера Србије укључили су се 11. јуна у кампању пиваре „Calsberg Srbije” у Челареву везану за обележавање 125 година рада и постојања, под називом „Бесплатне пивске туре”.

Позиву Општинског одбора одазвао се велики број љубитеља те „златне” течности. Под будним оком водича Јасмине Лабанац из агенције „New moment” из Београда и аутобуског превозника „Фаркаш транс” из Зрењанина, безбедно су стигли у Челарево и у времену од два сата обишли и упознали се са производним постројењима пиваре. Из прве руке, од технолога Слободана Умићевића, сазнали су како се јечам, хмељ, вода и

квасац претварају у „Лав” пиво.

Учесници те манифестације су имали прилике да још много тога сазнају о историји једне од најчувенијих српских породица XIX и XX века, породице Лазара Дуњерског, оснивача пиваре у Челареву (1892. године), а и о дворцу Дуњерски, који се налази недалеко фабрике.

Најузбудљивији део излета била је посета Музеју пива, у коме су војни пензионери уживали у дегустацији „Лава”, „Туборга” и „Калсберга” и од пивских експерата научили како се пиво правилно точи и служи.

Повратак у Зрењанин је такође протекао безбедно, али са много више коментара и утисака о новим сазнањима о пиву.

Л. Д.

Снимио: С. Шабановић

страдали сви српски војници и око 12.000 турских.

После битке, задовољан победом, Хуршид паша наредио је српским козарима да одеру главе и напуне их сламом које је послао султану у Цариград. Да би се похвалио победом, Султан је наредио да се главе врате а како би застрашио Србе, Турски паша је у знак освете и опомене наредио да се од лобања палих српских устаника сагради Ћеле-

кула на улазу у Ниш. У Ћеле-кулу су узидане 952 главе и данас тај споменик стоји као симбол борбе Срба за независност.

Француски путописац Алфонс де Ламартин 1833. године, када је посетио Ћеле-кулу, записао је:

„Нека Срби сачувају овај споменик! Он ће научити њихову децу шта вреди независност једног народа, показујући им по коју цену су је платили њихови очеви.

И. М.

Обележавање Дана победе у Крушевцу

ОДАТА ПОШТА ПАЛИМ РОДОЉУБИМА

Уорганизацији СУБНОР-а Крушевац, делегација Удружења војних пензионера Крушевац, коју су сачињавали председник ГрОд Душан Самарџић, секретар ГрОд Горан Мишковић и члан ГрОд Ђурђе Радмановац, одала је пошту жртвама и положила венац на Споменик црвеноармејцима. Реч је о руским војницима, који су погинули у ослобођењу Крушевца,

Иначе, почаст палим борцима у борби против фашизма, полагањем венца у Спомен-парку „Слободиште”, одали су: начелник Расинског управног округа Бранислав Весић, представници СУБНОР-а и Организације резервних војних старешина, а код Споменика црвеноармејцима – делегација Војске Србије, СУБНОР, Удружење војних пензионера, Удружење руских сународника, Удружење ратних војних инвалида, Слободарски покрет Србије и др.

У име Града Крушевца, венце су положили заменик градоначелника Весна Лазаревић и председник Скупштине града Јасмина Палуровић.

челника Весна Лазаревић и председник Скупштине града Јасмина Палуровић.

Поводом Дана победе, а у складу са Годишњим планом рада ГрОд УВП Крушевац, организовао је појединачно такмичење у брзопотезном шаху и стоном тенису. Такмичење је у изузетно спортској атмосфери одржано у просторијама Шах клуба „Крушевац” и Спортског центра Крушевца.

Шах се играо на три табле, кружним системом, а било је и „кибицера”, који су помоћу пратили актере и увеличали само такмичење, чиме је спој такмичарског и спортског духа доведен до кулминације.

Стони тенис је организован извлачењем парова и системом елиминације дошло се до победника турнира.

Несебичну помоћ у организовању такмичења у шаху пружио је шаховски клуб „Крушевац”, а само такмичење реализовано је према протоколу Организационог одбора, са Радојицом Нешићем на челу. СЦ Крушевац је омогућио коришћење просторија и инвентара потребног за одржавање турнира у стоном тенису.

На турниру у шаху прво место освојио је Љубодраг Ђурић, друго место Десимир Ђуровић, а треће Милослав Јурић.

Прво место у стоном тенису освојио је Титус Драгић, друго – Горан Мишковић, а треће Душан Самарџић.

По завршетку такмичења, председник УВП Душан Самарџић захвалио је такмичарима на учешћу, честитао победницима. Дипломе ће бити уручене на седници Скупштине УВП Крушевца, приликом обележавања Дана УВПС.

Дружење је настављено у ресторану „Код Секе”, где се уз добру закуску и пиће наставило са анализом шаха и стоног тениса. Још једном је на пригодан начин обележен празник, уквирен лепим дружењем.

мр Александар Симоновски

Путевима заборављених хероја Великог рата

**АКАДЕМСКИ СЛИКАР
И РАТНИ ФОТОГРАФ**

Сликарски опус Васе Ешкићевића, према неким проценама, састоји се од преко четири стотина слика. Каријеру коју је тежим путем градио и изградио у Русији, као и сав свој материјални иметак, оставља по страни по избијању Првог светског рата, и понесен славном Церском битком и победом српске војске, враћа се у Београд. Јавља се као добровољац и бива одмах прекомандован у руски Инжењерски одред, пуковника Доброва.

Па од куда та и толика животна снага и моћ малој Србији, да може да чини ова чуда и покре на крвавим мегданима, и да задивљује свет својим легендарним јунаштвом? Јесмо ли ми збиља 'покољење за пјесму створено' - Васа Ешкићевић, „Из мојих ратних дневника 1914-1919“.

У историји једне улице, чији је данашњи назив Змај Јовина, у Новом Саду, неколико година по завршетку Великог рата, постојао је и атеље у коме је стварао, никад не скидајући униформу српског војника, и један академски сликар, који је то звање стекао на Императорској академији уметности у Петрограду. То, данас готово заборављено име, гласило је Васа Ешкићевић (Ириг, 1867 - Нови Сад, 1933).

Изузев неколицине ентузијаста, рођака или познаника, попут Гордана Буловић, Зорице Хаџић или Јована Савковића, о њему никаквог помена готово и да нема, а ратне дневнике, сачињене од укупно шест нотеса исписаних претежно графитном оловком, које је водио дуж повлачења српске војске кроз Србију, Македонију, Албанију и Грчку, па све до повратка у отаџбину и улаза у ослобођени Нови Сад, чувају подруми рукописног одељења Матице српске. Међу тим нотесима, које је тој установи доставила породица Ешкићевића, налазе се и његови исечци из новина, кратка аутобиографија, као и његова посмртница у виду телеграма. Његова највећа жеља, оставити траг за будућа наша покољења да својим очима виде, односно штампање тих докумената у једну књигу, заједно са подлицима Северне Србије и Србадије, у којима је након рата објављивао делове из дневника, није доживео ни сто година након дешавања из ове епопеје и голготе српског народа.

**Истицао се прецртавањем
српских јунака**

Ко је, укратко, био Васа Ешкићевић?
Рођен у Иригу, у ком је првенствено изу-

*Васа Ешкићевић, Аутопортрет
из 1908. године, уље на картону*

чавао берберски занат, истицао се прецртавањем српских јунака из календара и других илустрованих листова, како пише у својој тространој биографији, која се такође налази међу необјављеним нотесима. Касније одлази у Беч, у приватну сликарску школу за коју наводи да је мало тога дала. По повратку на распуст, захваљујући напорима руског проте Теофана Николајевича Кардашева, али и Илариона Руварца, у виду материјалне помоћи, с обзиром да је Ешкићевић живео прилично скромно, готово сиромашно, он слуша приче о чувеној руској академији и катедри професора Рјепина, и одлази у Русију. У отаџбину се јављао као сарадник Бранковог кола, новосадског Браника и цетињске Луче, са преводима Булгакова, Чехова и Горког. Омиљени песници били су му Пушкин и Љермонтов, а Горски вијенац знао је напамет. Објавио је и неколико својих песама у часопису Отаџбина, попут Косовској сирочици или Кад нестане Бранковића. Био је и суоснивач Српске националне омладине, као и члан Књижевног савета Матице српске, до чијег чланства је много држао, те управо исказом о чланству у ње-

му и завршава већ поменути аутобиографију.

Школовао се до своје четрдесетпрве године, и излагао је своје слике по изложбама у Петрограду и Москви, о којима се тадашња руска критика углавном изјашњавала позитивно, па се тако његова слика Велики четвртак у XVI веку чувала и у једном од најпознатијих музеја ликовне уметности - Третјаковској галерији. Према неким проценама, његов сликарски опус се састоји од преко четири стотина слика. Каријеру коју је тежим путем градио и изградио у Русији, као и сав свој материјални иметак, оставља по страни по избијању Првог светског рата, и понесен славном Церском битком и победом српске војске, враћа се у Београд, не користећи ни прилику за сусрет са породицом након толико година. Јавља се као добровољац и бива одмах прекомандован у руски Инжењерски одред, пуковника Доброва.

**Драгоцене сведочанства
из рата**

Током рата био је и ратни фотограф. Забележио је војнике Моравске дивизије, српску војску на Крфу, Прву српску армију, добровољачке руске одреде, бугарске ратне заробљенике, као и дешавања са ратишта са истока Србије у 1915. години (Његове фотографије чувају се у архиву Војног музеја). У том периоду био је припадник чувене Прве српске армије Живојина Мишића, о коме је оставио драгоцене сведочанства у Србадији и Северној Србији. У овим гласилима, међу осталим истакнутим појединцима Србије и Великог рата, импресијама и познанствима са њима, налазе се и имена краља Петра I, Радомира Путника, Драгутина Димитријевића Аписа, Николе Пашића, Сибе Миличића, као и Степе Степановића, о коме оставља следећи запис и стихове: лице достојно такмаца наших славних Немањића [...] и оног, судбоносног и историјског тренутка када је, да би задржао надирање аустромађарских армија, и осоколио своју малобројну војску, као разјарени тигар улетео у стрелачки ров са оба своја сина, и са пушком узвикнуо заједно са српским песником: 'нек нас нема'... Ал' пред нашим гробом, Историја нека сагне главу, Нека памти ко постане робом, Како треба битисати лаву.

Ешкићевић је непроцењиви сведок и свих оних прилика међу обичним становништвом, са свим његовим врлинама и ма нама које је до танчина описивао, војним и политичким дешавањима, ратним профитерима, недисциплини руских добровољаца, тешко опростивим грешкама савезника, али и сведок са читавим листама имена, изнад којих иронично стоји 'славно' погинули бранећи Аустромађарску цркотину.

Поред тих имена стоје детаљна образложења злочина свих оних хрватских, аустројских, мађарских и бугарских мајора, пуковника, полицијских службеника над српским цивилним становништвом. Један такав жиг ставља и бугарским злочинцима у селу Павлову, крај Ристовца: Извршили страшна насиља над женицама од десет

Ешкићевић (први са леве стране) у друштву Живојина Мишића, Павла Јуришића и престолонаследника Александра I Карађорђевића

Легендарно повлачење српске војске преко Албаније (1916), уље на платну

до дванаест година, па до четрдесетпете нису никог штедели. Многе младе жене над којима су се по двадесет-двадесетпет бугарских војника изређали, остајале су мртве на месту.

Дах прохујалих времена

Ова сведочанства, писана са извесном временском дистанцом и послератним промишљањима, у односу на оне остале у рукописима, налазе се у разним подлисцима Србадије и Северне Србије из 1923, 1924 и 1925. године. Међутим, многи бројеви поменутих часописа недостају и непознато је где се данас налазе, па су тако прикази и запажања о догађајима из Албаније или са Крфа можда и заувек изгубљени. Управо у оним доступним, при чему треба имати у виду да се више не може го-

ворити о ратним дневницима, већ мемоарима, Ешкићевић оставља нека од најлепших сведочанстава о родољубљу.

Пример браће Вајагић и њиховог оца Ристе, који скупа долазе из Индијане као добровољци и бивају називани новим Југовићима, или исказ из 1906. године, попут Мисли и осећања предака продужују [...] у нама, који припада Милану Ракићу, нису усамљени примери израженог одржавању косовског, немањићког и византијског култа, како међу обичним земљорадницима, од којих је већи број војника и био састављен, тако и међу интелектуалним круговима. Као што Ракић своју дипломатску каријеру не наставља у Паризу или Риму, већ у Приштини, у герилској борби и са пушком у руци, те у сузама целива земљу на Газиместану и удара у православна

звона, тако и Ешкићевић напушта Русију, долази у разорену отаџбину, загледа сваки православни манастир или цркву пред којим се нађе, попут Лазарице у Крушевцу, и у њима види дах прохујалих векова, дах силе Немањића и славне прошлости наше.

Сличан догађај описује и приликом боравка на Варваринском пољу. Иако се налази у непосредној близини Сталаћа, у којој сваког тренутка требају да умарширају аустроугарске трупе, Ешкићевић остаје међу последњим српским војницима јер жели да посматра место где је бесмртни – легендарни српски јунак Јован Курсула са Турцима меџдан делио и поделио, и замишља те јунаке на челу са Великим Вождом, који су на овом славном пољу ударили темељ овој нашој прослављеној отаџбини. Такав однос показује и када описује Гучево, Ћеле Кулу, или Призрен из којих је оставио и читаве пописе бугарских скрнављења очију и тела светаца на иконостасима, затеченим људским фекалијама или редове о црквама претвореним у коњушнице. Иако посматрајући њихова руинирани стања и стравичне приказе из збивања на фронту, Ешкићевић ће свој боравак у Призрену видети као у Душановом царском граду [...] где су сјајни двори сјали.

Освајао врхове Кајмакчалана

Након исказа пуних поноса и заноса, према ономе чему и сам припада, као и јасне традицијске свести и значаја одређених грађевина, управо у Призрену Ешкићевић, показује веру и оптимизам у коначну победу, чак и у готово немогућим условима, јер управо је оно што се првобитно сматра немогућим, а касније се укаже достижним и остваривим, одраз нечега што остаје у памћењу као одлика херојства. Он Велики рат види као прилику могућег остварења видовдански култа у садашњем тренутку, и претпоставља да би управо одлазак једне већ отписане војске, која би се касније, на Кајмакчалану победоносно вратила, значио управо остварење тог циља (У освајању врхова Кајмакчалана био је један од учесника и оставио је запис и о том догађају). Ешкићевић, као и сва српска војска, из отаџбине одлази да би се у њу касније вратио. У обраћању аустројским заробљеницима, наводи да је за даљи опстанак једног народа, до поновног његовог Ускрса довољно и сећање: Ено погледајте српску војску, и њене, у борбама изрешетане заставе, и запамтите, да где год се те заставе пободу и залепршају, онде ће вам бити Србија, а Призрен је само обичан град, као што су и други градови, који се напуштају и заузимају.

Ешкићевићево непризнавање и занемаривање у Југославији, треба пре свега тражити у тадашњем друштвено-политичком амбијенту. У добу, у коме једни од најумнијих људи попут Светислава Стефановића или Драгише Васића завршавају на списковима стрељаних, не чуди податак да се Ешкићевићеви дневници остављају по страни.

Филип Маринковић

Извор: *Нови полис*

Пише: мр сц. др
Часлав Антић

Периферне неуропатије

УТРНУЛОСТ У НОГАМА ИЛИ РУКАМА

Главни узроци настанка су: шећерна болест, трауме - саобраћајне несреће, спортске повреде, алкохол, инфекције, аутоимуне и системске болести, недостатак одређених витамина (Б и Е) у организму, лекови (посебно цитостатици), тумори. Постоје, међутим, и неуропатије непознатог порекла.

Периферне неуропатије су болести које настају као резултат оштећења нерава периферног нервног система. Могу се испољити као полинеуропатије, када је дифузно захваћено више периферних нерава и као мононеуропатије – када је захваћен један нерв.

Главни узроци настанка су: шећерна болест, трауме - саобраћајне несреће, спортске повреде, алкохол, инфекције, аутоимуне и системске болести, недостатак одређених витамина (Б и Е) у организму, лекови (посебно цитостатици), тумори. Постоје, међутим, и неуропатије непознатог порекла.

Најчешћа симптоми периферне неуропатије су: утрнулост у ногама или рукама, екстремна осетљивост на додир, чак и благ, печење, жарење, грчеви или оштар бол, поремећај баланса и координације, слабост мишића, атрофија, парализа, промене на кожи, коси и ноктима.

Лечење се састоји од примене лекова и физикалне терапије. Најпре би требало открити узрок неуропатије и, уколико је могуће, уклонити га. С циљем регенерације нерва и олакшавања тегоба користе се различите методе физикалне терапије. Затим се користи симптоматска терапија за ублажавање болова, а и антидепресиви и антиконвулзиви. Витаминска терапија, лекови за побољшање циркулације, а све према налазу и савету одабраног лекара.

Утрнулост у ногама и рукама један је од поузаних симптома за периферне неуропатије

Кардиоваскуларне болести

ОБРАТИТЕ ПАЖЊУ НА ОТКУЦАЈЕ

Кардиоваскуларне болести су у све већем порасту у Србији. У циљу смањења учесталости ових оболења међу младом и средовечном популацијом, крајем марта ове године је почела национална кампања за превенцију кардиоваскуларних болести под називом „Пазите на откуцаје”. У целом свету чак 50 одсто пацијената са хипертензијом су млађи и средовечни људи, а више од половине пацијената са хипертензијом има и убрзану срчану фреквенцију, као последицу појачане активности симпатикуса. Према последњим подацима Института за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут”, свака друга особа у Србији има повишен крвни притисак, при чему постоји стална тенденција раста овог оболења.

Данашњи уобичајени брз темпо живота доводи до прекомерне активности симпатичног нервног система. То утиче како на крвни притисак, тако и на срчану фреквенцију и има значајну улогу у појави кардиоваскуларних болести. Успоравање срчане фреквенције је веома значајно да би се смањила учесталост нежељених кардиоваскуларних догађаја. Такође, приликом мерења крвног притиска, увек треба мерити и срчану фреквенцију, односно број откуцаја срца - пулс. Мишљење већине стручњака је да превентивне посете кардиологу од кључног су значаја за очување кардиоваскуларног система.

Национална кампања „Пазите на откуцаје”, указује и на чињеницу да пацијенти морају да редовно узимају терапију коју је прописао лекар, али и да би свако од нас требало редовно да се рекреира, правилно храни и елиминише стрес у мери у којој је то могуће. То је нарочито битно јер први симптоми болести пацијенту постају уочљиви тек у одмаклим стадијумима болести.

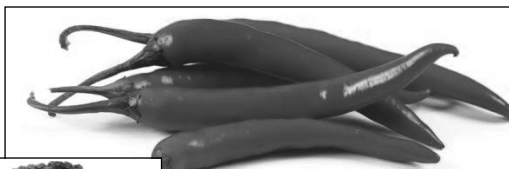
Када је организам суочен са стресном ситуацијом, активирају се регулаторни механизми који резултирају појачаном активацијом симпатичног нервног система, што доводи до лучења повећаних количи-

Учинак љуте папричице и бибер

ПРИРОДНИ САГОРЕВАЧИ МАСТИ

Љуте папричице садрже јединствену супстанцу капсаицин која клинички доказано помаже у процесу мршављења.

Капсаицин убрзава метаболизам тако што подиже температуру тела. Услед тога организам појачава сагоревање масних наслага и претвара наталожене масти у енергију.

Љуте папричице и бибер не побољшавају само укус већ имају и значајну функцију у организму

Све ово доводи до интензивног и бржег губитка килограма. Још један снажан сагореваач масти је пиперин који се налази у црном биберу. Он побољшава варење и доприноси бржем сагоревању масти. Ова два моћна природна састојка истовремено смањују нападе глади чак и кад уносимо мање калорија.

Коса ће расти као луда,
а вид као код орла

ТРИ КАШИКЕ ДНЕВНО И ДЕСИЋЕ СЕ ЧУДО

Многи имају проблеме са косом, а и ослабљеним видом. Природа нуди решење и за ове проблеме. Све што треба јесте да поједете ову смесу пуну здравих намирница и побољшаћете вид, а и здравље косе.

Након неколико дана примене, приметите знатно побољшање и осећаћете се много боље. За припрему вам неће требати пуно састојака:

Цели свет полудео за овим рецептом

ЛЕК ЗА КОЛЕНА, КОСТИ И ЗГЛОБОВЕ

Како старимо, све више осећамо болове у костима и зглобовима. Уместо да стално посежете за класичним лековима против болова, окрените се природи која је доста деловна, а неће оставити штетне последице по друге органе као неки медикаменти.

Овај лек је веома здрав, помоћи ће вашим костима и зглобовима, али и целокупном здрављу. Веома је једноставан за справљање.

Потребни састојци:

- 2 кашике желатина
- 4 кашике сусама
- 3 кашике грожђица
- 8 кашика семенки лана
- 40 г семенки бундеве
- 200 г меда

Припрема је веома једноставна, само треба да ставите све састојке у блендер, док не добијете фину смесу. Узимајте по малу кашику три пута дневно пре оброка и осећаћете се пуно боље.

Овај лек ће побољшати ваш имунитет, добро ће деловати и код анемије, а осим тога, убрзаће метаболизам. Болови у зглобовима и костима ће се знатно смањити.

Извор: megagiga.info

У Србији су веома изражене кардиоваскуларне болести

Спорт и физичка активност значајно смањују ризик од кардиоваскуларних болести

на адреналина, пораст крвног притиска и убрзане срчане фреквенције. На конференцији је истакнуто да се хиперактивност симпатикуса најчешће јавља код пацијента млађе и средње животне доби.

200 г ланеног уља

4 лимуна

килограм меда

3 мала чена белог лука

Очистите бели лук и ставите у блендер заједно са четири лимуна и направите добру смесу. Тој смеси додајте ланено уље, мед и још мешајте. Добијену смесу преbacите у теглу, добро затворите и ставите у фрижидер.

Конзумирајте једну кашику смесе пола сата пре јела, али то чините дрвеном кашиком. Узимајте препарат три пута дневно, пре оброка, а ова смеша ће побољшати ваше целокупно здравље и деловаће превентивно на многа обољења.

Приметићете знатно побољшање, па зашто онда не пробати?

Антибиотик, антиоксиданс,
чисти крвоток, уништава
холестерол

СВЕМОГУЋИ БОСИЉАК

Постоји много разлога зашто босиљак треба чешће да додајете у јела. Босиљак (лат. *Ocimum basilicum*) је жбунаста и веома ароматична биљка, овалних и углавном зелених листова.

Постоји око шездесет врста босиљка, а све су различите по изгледу и укусу.

Босиљак има веома јака антиоксидативна својства. Антиоксиданси из босиљка, ко-

ји су важан део здраве исхране и здравог начина живота, штите тело од слободних радикала, спречавају старење ћелија и настанак неких врста рака. Један од њих је бета-каротин, који се у телу претвара у витамин А. Он спречава оксидацију холестерола, штитећи срце и крвне судове. Бета-каротин је одличан за превенцију болести као што су астма, остеоартритис и реуматоидни артритис, које настају због слободних радикала.

У босиљку има пуно витамина Б6 и магнезијума. Витамин Б6 спречава накопљање опасне супстанце хомоцистеина, а магнезијум подстиче јачање кардиоваскуларног система, чиме делује превентивно против инфаркта. Опустајући мишиће и крвне судове он поспешује проток крви и смањује ризик од аритмије.

SLUŠNI APARATI NA LEKARSKI RECEPT

POSEBNE POGODNOSTI ZA
VOJNE PENZIONERE !

- VRHUNSKA AMERIČKA TEHNOLOGIJA
- NEVIDLJIVI SLUŠNI APARATI
- PRODAJA NA RATE

BEOGRAD, Sazonova 18a
011/2435-924

NOVI SAD, Vase Pelagića 4
021/425-370

WWW.SLUSNIAPARATIZONEX.RS

Интерно гласило
војних ветерана

ИЗДАВАЧ
Удружење војних пензионера Србије Београд,
Браће Југовића 19

ЗА ИЗДАВАЧА
Љубомир Драгањац

Снимио

Звонимир
Пешић

Година XV. Број 161. Јун 2017.

ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК
Звонимир Пешић

ЛИКОВНО-ГРАФИЧКИ УРЕДНИК
Милан Чуљић

СТАЛНИ САРАДНИЦИ
Др Часлав Антић, мр Александар Симоновски,
мр Милан Шумоња, Будимир М. Попадић,
Душан Старчевић, Влада Ристић

ДОПИСНИЦИ
Добросав Алексић (Алексинац),
Предраг Добић (Сремска Митровица), Радивоје
Здравковић (Подгорица), Будимир М. Попадић
(Нови Сад), мр Александар Симоновски (Кру-
шевац), Стеван Стојановић (Шабац),
Драгослав Ђорђевић (Крагујевац),
Драган Дабетић (Зајечар)

ФОТОГРАФИЈЕ У БРОЈУ
Будимир М. Попадић, М. Чуљић,
дописници и сарадници

УНОС ТЕКСТОВА Редакција

Лист излази месечно.

Тираж: 3.000 примерака

Телефон-факс: 011/322-8076

ШТАМПА Пан-пласт, Београд

Адреса, Београд, Браће Југовића 19

Ел. пошта: uvps.veteran@gmail.com
Сајт Удружења <http://www.uvps.rs>

ЦИП –
Каталогизација
у публикацији
Народна
библиотека
Србије Војни
ветеран ИССН
1452-3809

Адвокатске услуге за КВП

БЕСПЛАТНИ САВЕТИ И ПОВОЉНИЈЕ ОСТАЛЕ УСЛУГЕ

На основу уговора о пословној сарадњи
закљученог са УВПС, адвокати:

***Ивана Ц. ЈОВАНОВИЋ**, из Београда,
ул. Балканска бр. 18, локал 93 (ТЦ „Ива-
нијум“), тел. 011/2644384 и 064/1735395;
Клијенте прима: уторком: од 17.00-19.00
часова;

***Гордана БУЧЕВАЦ СТЕФАНОВИЋ**, из
Шапца, ул. Патријарха Павла бр. 10,
тел. 015/314307 и 064/2328165; Клијен-
те прима: четвртом од 18.00 - 19.00 ча-
сова;

***БЕСОВИЋ Н. МИРЈАНА** у Београду,
Ул.Шуматовачка бр. 149, суботом од
11-15 часова и у Крагујевцу – Ул.Све-
тозара Марковића бр. 19, средом од
15-18 часова.

За потребе војних пензионера ови адво-
кати обављаће следеће правне послове:
даваће бесплатне правне савете и пружаће
све остале адвокатске услуге уз на-
кнаду по важећој адвокатској тарифи
умањеној за 20 одсто (адвокати Љиљана
Јаковљевић и Гордана Бучевац Сте-
фановић), односно 30 одсто (адвокат
Ивана Јовановић). Редослед адвоката
дат је по редоследу склапања уговора.

УСЛУГЕ ВЕЗАНЕ ЗА САХРАНУ ПРЕКО УДРУЖЕЊА

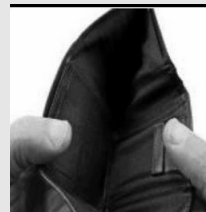
Уколико користите услуге у вези са-
хране преко Удружења војних пензио-
нера Србије требало би да знате да
услуге могу користити чланови УВПС,
чланови њихових породица, као и сви
остали војни осигуранци.

Преко Удружења могу се добити
комплетне услуге везане за сахрану:

- организација и заказивање терми-
на за сахрану или кремацију,
- упис у матичну књигу умрлих,
- спроводница за пренос покојника,
- штампање посмртних плаката,
- продаја погребне опреме,
- превоз покојника,
- организација војних почести,
- помоћ око сређивања докумената
пре и после сахране ради регулисања
права чланова породице после смрти
војног осигураника,
- бесплатан долазак у стан породи-
це преминулог ради договора.

Све додатне информације могу се
добити у месним и општинским орга-
низацијама УВПС, или директно на тел.
011/8333-142 и 011/6161-769; 064/1660-
423 и 011/3181-812.

ПЕНЗИОНЕРСКО ЋОШЕ

*Чујем да ће правда да
победи!*

*Одох по упут за ушног
лекара.*

*Пензионерима је све кратко,
осим чекања.*

*Пензионери најбрже
промене свет.*

Одлазе на онај други...

*Наша правда је опет
на суду.*

*Седи тамо и чека да је неко
примети.*

*За овакво стање се нисам
борио.*

Оно ми је дошло иза леђа.

*Пензионери су много брзи,
па*

*Правда не може да их
стигне*

Милан Шиндић

ВЕОМА ПОВОЉНЕ СТОМАТОЛОШКЕ УСЛУГЕ ЗА ВОЈНЕ ПЕНЗИОНЕРЕ

У склопу сарадње са УВПС, Стоматоло-
шка ординација „Президент М“, Звездара,
Михаила Булгакова (бивша Душана Петро-
вића Шанета) 46, са тимом искусних струч-
њака, војним пензионерима нуди бројне по-
годности:

Део услуга бесплатно – стоматолошки
преглед, консултација и стручно мишљење,
Остале стоматолошке услуге (протезе,
пломбе, надоврдање и друго), уз значајне
финансијске погодности – плаћање на рате
или са попустом, у зависности од врсте
услуге.

Доказани тим стручњака нуди **све сто-
матолошке услуге брзо, квалитетно и по-
вољно.**

Телефони за контакт и информације:
**011/342-7481, 063/214-800,
064/135-1487.**